

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 22

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40

Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratov:
Enostopna polna vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglasi nad 45 mm vr-
šine po Din. 2.—, poslana ite-
po Din. 3.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izvenredni
nedeljski in dneva po prav-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/XI.
Rekopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava, št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 348 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7568, praško in dunaj 24.787.

Jalov koncept.

Se nikoli se ni tako rezko pokazalo, kako demokratska stranka v naši državi nevdružno propada, kakor ob sedanjih krizi.

Brez vsake ideje ki bi koreninila v potrebah našega časa in ljudstva in katera bi si mogla po svoji notranji sili osvojiti srce, skuša ta stranka razplesti položaj s silo, potegniti krono z njenega visokega nepristranskega stališča v svoje strankarske nižave in je za slučaj, če bi se ji njeni nameni vsled odpora radikalne stranke ne posrečili, pripravila vpokojenega generala Stepanovića, da bi ga na kakšen način posadila na čelo vojaško-uradniške vlade, ki naj uvede v državi diktaturo.

S tem ta stranka ne dokazuje samo, da ji manjka popolnoma vsake v resnici državotvorne plodovite ideje, ampak razodeva tudi jako veliko politično taktično nezrelost, če misli, da se bo na tak lahek način dal izvesti državni sudarec, katerega z brezprimerno naivnostjo oznanja kar naprej in z njim grozi ne samo slovenski in hrvatski opoziciji, marveč tudi najmočnejši srbski stranki.

General, in še celo vojvoda, ki se je proslavil v bojih za osvoboditev Srbije, naj po tem načrtu omadežuje svojo lepo preteklost in kot slamnati mož pomaga z avtoriteto armade do samovlade taki vseskozi kompromitirani politični osebnosti kakor je Pribičević!

Demokratska stranka v Jugoslaviji je šla po ideje v Italijo, kjer si je izbrala za svoj vzgled Mussolinija, kateri ji je spričo pomanjkanja samoraslega političnega koncepta postal najvišji ideal. Če je v analfabetični, po svoji ogromni ljudski masi politično popolnoma neizobraženi in strahopetni Italiji postal Mussolini diktator, sklepa jugoslovanska liberalna klika, da bi se mogla enaka namera posrečiti tudi takim možem, kakor so Pribičević, Lukinić in Žerjav.

Toda stvari stoje dejansko čisto drugače nego si jih predstavljajo naši liberalni oboževalci laškega fašizma.

Diktatura zahteva predvsem neke politične ideje, ki počiva v masah, dejanskih potrebah, ljudskem razpoloženju. V Italiji je neuko ljudstvo, nesposobno, da na parlamentarno-demokratski način, kakor n. pr. v Angliji, Nemčiji ali Čehoslovaški deželo reši iz povojnega nacionalnega in gospodarskega kaosa, samo nezavedno težilo po močni roki. Ta močna roka je prišla vsaj z pozitivnim političnim načrtom, s socialnimi koncepti, z gospodarskimi reformami. Če ne drugega, je pokazala resno voljo, da spravi državni proračun v red, pomede s koristnostvom v upravi, črta vse nepotrebne izdatke, dvigne produkcijo, izboljša gmojni položaj mas, poceni življenje, uredi prometne razmere in deželo dvigne iz njene trajne finančne pasivnosti. Izvršila je dozidaj bore malo, in če se ji njen zamisel ne posreči, bo čez noč propadla, kakor je prišla, kljub ali ravno zaradi diktatorske sile, s katero vlada. Podobno je v Rusiji, ki je Italiji tudi v tem podobna, da masa stoji kulturno in politično na najnižji stopnji v svetu. Obsto bodisi fašistovske bodisi boljševiške avtokracije ni odvisen od črnih srajc ali rdečih armade, marveč od tega, bo li gmojno zadovoljila delavske in uslužbeniške, predvsem pa kmetijske mase. Kajti le-te so dejanska opora te diktature kakor so tudi v Bolgariji. Sicer pa, četudi bi se fašizmu ali boljševizmu posrečilo deželo gospodarsko obnoviti, bi bil le prehodno stanje, kateremu bo moral slediti zopet normalni po stanovskem zastopstvu korigirani parlamentarni način vladanja.

In še nekaj je za moderno italijansko in rusko diktaturo značilno, da se je izvršila kot najljubejša reakcija zoper državno idejo liberalizma, liberalne oziroma demokratske laždemokracije in njenih od francoske revolucije podedovanih že davnej preperelih svobodnjaških fraz, za katerimi se skriva zgolj izkoriščevalni egoizem izvestnega dela buržuazije, kateri se vsled tradicije namesto pod zastavo odkritega konservativizma zbira po praporom lažnega liberalnega reakcionarstva.

Kdo pa pri nas sega po bilki diktature? Potapljači se liberalizem, naprednjkarska peščica inteligence, brezidejno svobodomiselnost, člani lože, vsa protiljudska, zastarela, samo moderno polakirana frakarija.

Kakšen smoter naj bi imela njihova diktatura? Sami povedo, kakšen: da se centralistični odiravci ohranijo na vladi, da se prepreči samouprava ljudstva, da se birokratični in policijski aparat podredi demokratski stranki, da se usuznji njenim namenom armada, da Jugoslavija nikoli ne postane politično urejena in gospodarsko aktivna miroljubna država, ampak da se v njej ohrani kaos, v katerem bo demokratska klika lahko ribarila. Torej diktatura ne na boljše, ampak da se slabo ne samo ohrani, temuč še poveča. To ni ne po ruskem ne po bolgarskem zgledu, temuč kvečjem po romunskem in grškem. Tej diktaturi Pribičevića pa naj se uklonijo hrvatski in slovenski kmetje, srbski radikali, armada in celo — krona! Ta diktatura naj se izvede pod firmo narodnega edinstva in naj svetu pokaže sliko močne enotne države!

Kako si peščica slovenske in hrvatske demokratske inteligence neki to predstavlja? Da bo jugoslovanska armada, ki sestoji iz vseh treh plemen, služila za slepo orodje trem politikom, ki so že pod Avstrijo politično skrahirali, se v najkriticnejšem času med svetovno vojno strahopetno skrivali in prilezli dan šele, ko so drugi ljudstvo pogumno organizirali? Da se bo srbska stranka, ki je srbsko ljudstvo vodila v njenih ustavnih borbah za politično svobodo, dala od Pribičevićev in Lukinićev komandirati in poljubljala njihov diktatorski čevljev? Da se bo hrvatsko in slovensko ljudstvo dalo od terorističnih tolp takih politikov brez odpora strahovati in pobijati? Da bomo Hrvati in Slovenci kakor kakšne šleve mirno pustili take diktatorje divjati po naših krajih?...

Res, demokratska diktatura se sliši kakor predpusna norija, blodnje zblaznelih ljudi, izrodek možgan, ki so puste in prazne vsake življenja sposobne politične tvorne misli. Če bi se mogla taka blazna ideja uresničiti, bi bilo gorje za njene očete same, ki bi jo plačali s svojo politično eksistenco za vse čase. Da demokratski politiki v svoji samopožigalni norosti ne zažgo obenem skupne strehe, pod katero vsi prebivamo, zato bodo, kakor upamo, poskrbeli meročajni činitelji v državi. Če ne, bodo to skrb vzele nase množice našega ljudstva.

Protičeva izjava.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Današnje »Novosti« prinašajo razgovor s Stojanom Protičem, ki je potrdil, da je kralj poslal k njemu svojega dvornega maršala Jankovića, kateremu je podal nekaj političnih misli. V svojem razgovoru z urednikom »Novosti« povdarja Protič, da je parlamentarni običaj ta, da oseba, ki dobi mandat za sestavo vlade, ne potrebuje nobenih direktiv in da mora, dokler mandat traja, imeti proste roke. V tem času se ne sme nihče vmešavati v njegove posle, dokler mandata ne vrne. Obnašanje demokratske stranke v tej krizi pa je nenavadno, neresno in smešno, kakor tudi cela ta kriza postaja že smešna. Demokrati se delajo, kakor da bi oni imeli 108 mandatov in ne radikali.

Demokrati negirajo že kar volivne izide, kakor da bi se volitve sploh ne bile vršile. Le tako moremo razumeti zahteve, ki so jih dali radikalom, češ da mora nova vlada biti volivna vlada, mesto da bi gledali na to, da bi vlada delala v parlamentu. Pri tem demokrati menijo, da so samo oni in zemljoradniki državotvorna stranka, seveda zato, ker v njej sedi Svetozar Pribičević. Po ustavnih in parlamentarnih načelih se ne sme zapostavljati nobena stranka, najmanj pa tista, ki hoče revizijo ustave. Na to pa Protič protestira, ker razni nacionalistični listi napadajo razne politike kot protidržavne in ker nacionalistične organizacije napadajo narodne poslance. To je treba odločno obsoditi. Vlada mora resno nastopiti, ker je tako početje nacionalistov v škodo državi.

Popoln prelom med radikali in demokrati.

PASIČ JE VRNIL MANDAT. — DAVIDOVIČ SPREJEL MANDAT ZA SESTAVO POSLOVNE KOALICIJSKE VLADE. — BREZUSPEŠEN POLOZAJ DEMOKRATOV.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Danes od 11. do 12. ure dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je Nikola Pašić poročal, da je vrnil kralju mandat za sestavo vlade in da je Ljuba Davidović prejel mandat. Ministrski svet je popolnoma odobril delovanje Nikole Pašića. Po seji so ministri časnikarjem dajali zelo optimistične izjave.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Snoči je Nikola Pašić vrnil kralju mandat za sestavo vlade. O tem ni poročal niti en jutranji niti popoldanski belgrajski list, marveč so še vsi pisali, da se pričakuje, da bo Pašić kot madatar krone nadaljeval pogajanja z demokrati. Radi večeršnjega sklepa ministrskega sveta in radikalnega kluba je v demokratskem klubu nastal velik strah, ker se niso nadejali tako odločnega nastopa s strani radikalov, marveč so računali, da se bodo začela pogajanja, v katerih bi nekaj popustili demokrati, nekaj pa radikali in tako bi prišlo do sporazuma.

Niti drugi krogi niso pričakovali take odločitve od Nikole Pašića, ker je on še večeraj zahteval od radikalnega kluba rok 2 dni za proučevanje zahtev demokratskega kluba. In uprav to, da je Pašić držal pogoje demokratov nekaj ur v žepu, se tolmači tako, da je s tem končno odbil demokrate in dokazal kroni, da je radikalna stranka edino sposobna, da vzame vladu v svoje roke in konsolidira razmere eventualno tudi potom sporazuma.

Vse to potrjuje tudi dejstvo, da Nikola Pašić kljub prizadevanju krone ni pristal na to, da ponovno sprejme mandat, marveč je kralju predlagal, da poskusi tudi z drugo osebnostjo. Ve se za gotovo, da je kralj skušal pregovoriti Nikolo Pašića, da ponovno sprejme mandat in ko Pašić ni hotel, mu je kralj ponudil mandat za sestavo poslovne, magari tudi samo radikalne vlade. Pašić pa je svetoval kroni, naj se drži formalnosti in parlamentarnih običajev.

Kralj je zato danes ob pol 11. uri dopoldne pozval v dvor Ljubo Davidovića in mu poveril mandat za sestavo poslovne koalicijske vlade, torej enak mandat, kakor ga je imel Nikola Pašić. Ljuba Davidović, ki je vendar toliko politik, da je takoj uvidel, da bi bil vsak poskus brezuspešen, je prošil kralja, naj nekoliko počaka, da se more posvetovati z demokratskim klubom in mu potem dati definitivno odgovor. Kralj je nato pristal.

Ljuba Davidović se je takoj podal v demokratski klub, kjer so po daljši razpravi sklenili, da se mandat sprejme, kar je Davidović takoj sporočil kralju. Treba je konstatirati, da je Ljuba Davidović časnikarjem izjavil, da je dobil mandat za sestavo volivne vlade. To se je pokazalo kot tendenciozno in milo

rečeno kot neresnično.

Po tako neresnem sprejetju mandata od strani Ljube Davidovića nastaja vprašanje, kaj bo naredil. Prvi korak je že napravil. Ob 3. uri popoldne je obiskal Nikolo Pašića in ga obvestil o svojem mandatu. Ze samo dejstvo, da Davidović sam obiskuje načelnike drugih strank je zelo fatalno. Storil je to verjetno zato, ker je gotov, da bi se mu niti en načelnik, če bi ga povabil k sebi, ne odzval. Nikola Pašić mu je odgovoril, da se mora najprej posvetovati z radikalnim klubom. Gotovo je, da je radikalni klub sklenil, da se sploh več ne pogaja z demokrati. S skupinami zagrebškega revizionističnega bloka se Davidović posebno po svoji famozni izjavi tudi ne more pogajati in je gotovo, da bi se niti ena teh skupin ne hotela z njim pogajati. Preostajajo še zemljoradniki in g. Pucelj. To bi bila skupina 60 poslancev od 312. Da taka poslovna niti volivna vlada ni mogoča, je čisto jasno in splošno vlada prepričanje, da bo Ljuba Davidović jutri ali v nedeljo kralju vrnil svoj mandat.

Edino demokrati računajo drugače. Te račune objavljamo samo radi kurioznosti. Prvič pravijo, da se bo sestavila vlada demokratov in zemljoradnikov in da bodo šli z njo pred parlament z »agitacijskimi zakoni« kakor poljedelski, uradniški in invalidski zakon. Ker je gotovo, da bi skupščina taki vladi že na prvi seji izrazila nezaupnico, mislijo demokrati z razpustom skupščine priti do volivne vlade in izvesti volitve. Njihovi poslanci čisto resno širijo vesti o tej kombinaciji. Za vsakega resnega politika pa je taka kombinacija čisto neumestna in naivna.

Drugi računajo demokrati, da bo Davidović po svojem gotovem neuspehu kralju vrnil mandat za sestavo poslovne koalicijske vlade in zahteval mandat za volivno vlado. Ako ne bi uspel, bi kot zadnje sredstvo predlagal vojaško-uradniško diktaturo, za katero se od strani demokratov in posebno od strani Svetozarja Pribičevića že dolgo časa pripravlja teren. Naša država je pa parlamentarna in ni prav nič verjetno, da bi kralj pristal na tako nevaren eksperiment, ki bi pomenil državni udar. Da bi radikali kot predstavitelji Srbov, a še manj Hrvatje in Slovenci mogli sprejeti tako rešitev, ki je sicer v skladu s terorističnim programom demokratov, je nemogoče misliti. Splošno prepričanje je, da so to samo abotne želje demokratov, ki so danes doživeli zadnji udarec in ostali popolnoma osamljeni. Splošno se prepričani, da se bo kriza rešila parlamentarnim putem in da nismo več daleč od homogene radikalne vlade. To potrjuje dosedanj potek krize, ki je tudi danes popolnoma normalen.

Za sporazum s Hrvati in Slovenci.

PASIČEVO POROČILO V RADIKALNEM KLUBU. — VSI GOVORNIKI PROTI KOALICIJI Z DEMOKRATI IN ZA SPORAZUM Z REVIZIONISTIČNIM BLOKOM. — PRED SESTAVO HOMOGENE RADIKALNE VLADE.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Danes od 4. do 6. ure popoldne se je vršila seja radikalnega kluba. Na seji je najprvo Nikola Pašić poročal klubu, da je prejel od demokratov njihove pogoje, katere je prečital ter jih označil za težke. Nato jih je humoristično analiziral. Po teh demokratskih zahtevah — pravi Pašić — je mogoče, da se demokrati in radikali najprvo do smrti zbijejo med seboj, nato pa skupaj gredo v volitve. Posebno se je Pašić bavil z zahtevom demokratov, naj se v vladni deklaraciji že vnaprej izjavi, da bo ta vlada šla skupaj tudi na volitve. Ta zahteva demokratov, je dejal Pašić, pa ne pomeni nič drugega kakor to, že vnaprej odrekat kroni ustavno pravico, poveriti v slučaju krize sestavo vlade osebi, ki bi bila za to naj-

bolj primerna. Pašić se je izrekel odločno proti koaliciji z demokrati. Ta Pašičev nastop je vzbudil veliko zanimanje in komentiranje, ker je bilo znano, da je Pašić še močnejši od svojih mosogov in od opeva.

Za Pašićem je govoril poslanec Aleksa Zujović, ki je povdarjal, da je razpoloženje srbskega naroda odločno proti koaliciji z demokrati. Izjavil je, da gre rajši v pogajanja z Radličem ko pa z demokrati.

V istem zmislu je govoril dr. Dušan Grčin, ki je zagovarjal sestavo homogene radikalne vlade. Nato je Stojan Pavlović govoril za sporazum s Hrvati in Slovenci.

Senzacija je vzbudil govor ministra dr. Velizarja Jankovića, ki se je na tej seji prvič jasno in javno izrekel za spo-

razum s Hrvati in Slovenci. Govoril je najprvo o parlamentarni rešitvi krize ter o državni politiki, kakoršno je vedno vodila radikalna stranka. Ravno radi svoje državne politike je radikalna stranka dobila pri volitvah toliko mandatorov. To pa razburja demokrate, ki vidijo, da more radikalna stranka voditi svojo politiko tudi brez njih. Nato se je pečal z zagrebskim revizionističnim in demokratskim blokom. Glede revizionističnega bloka je dejal, da je vlada bila dolžna, razgovarjati se z njim, to tem bolj, ker je iniciativa za razgovore prišla iz Zagreba. Ti razgovori so prišli tako daleč, da so pogoj za sporazum dali. Dolžnost vsake vlade je, da s temi dejstvi resno računa in da ne moti normalnega in potrebnega razvoja razmer. O demokratskem bloku pa je Velizar Janković izjavil, da stavi take pogoje, da ni niti govora o pogajanjih z njim. Sedaj je položaj jasen. Radikali morajo iti ono pot, ki jim jo diktira današnji položaj.

Nato je govoril posl. Milj. Ranković pred koalicijsko zvezo.

Za njim je nastopil macedonski poslanec Dimitrije Dimitrijevič najodločnejše proti vsakemu pogajanju z demokratami. Govorec o državni krizi je na podlagi zgodovinskih dejstev dokazal, da so podobne razmere bile v bližnji in daljnji preteklosti tudi drugod, kjer je vsled nesposobnosti centralističnih oblasti nastalo enako razpoloženje kakoršno danes vlada med Slovenci in Hrvati. Toda dotične vlade so povsod računale z dejstvi in Dimitrijevič je govoril nato za konsolidacijo dr-

žave v smislu sporazuma s Slovenci in Hrvati. Ko je končal, mu je ves radikalni klub burno ploskal.

Posl. Dragan Bojović, ki je do zadnjega zagovarjal koalicijsko zvezo, je najodločnejše nastopil proti demokratom. Izjavil se je proti večnim krizam, ki škodujejo državi. Demokratom gre očividno le za to, da bi se vršile nove volitve in da bi oni v volitvah mogli izvajati svoj teror in absolutizem. Toda s terorjem in absolutizmom nikdar ne bomo prišli do reda. Treba je pričeti z delom.

Za njim je posl. Popović najodločnejše govoril za sporazum s Hrvati in Slovenci.

Niti en govornik ves čas obširne debate ni vstal, da bi zagovarjal koalicijsko zvezo. More se reči, da je ves radikalni klub odločno zoper vsako koalicijsko zvezo in da je velika večina radikalov za sporazum s Hrvati in Slovenci.

Na koncu je radikalni klub sprejel predlog, ki izreka odobravanje Nikoli Pašiću, ki je vrnil kralju mandat, ker ni hotel koalicijske zveze. Isto zadržanje se tudi za bodoče priporočila vsem voditeljem radikalne stranke, ki se nikakor ne smejo razgovarjati z demokratami, posebno pa ne na podlagi takih zahtev. Ako se hočejo demokrate z radikali pogajati, bodo radikali njim pogoje diktirali.

Po seji so poslanci radikalne stranke ugotovljali, da vse intrige demokratov niso nič pomagale in da bo prišlo do homogene radikalne vlade.

1. MAJ ŽELEZNICARJEV.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Poslanec Gostinčar je v imenu Jugoslovanskega kluba opozoril vlado, da so železnice lahko vsako leto praznovali 1. majnik, ter izrazil upanje, da bo vlada tudi letos železnice praznovala. Zahteval je, naj se izdajo potrebna navodila v tem oziru.

DR. CIMIĆ V BELGRADU.

Belgrad, 27. aprila. (Izv.) Danes zjutraj je prispel v Belgrad pokrajinski namestnik za Hrvatsko in Slavonijo Čimić. Njegova pot je v važni politični misli. Časnikarjem je ob prihodu dal izjave, da do sporazuma more in mora priti.

Pred odločilno borbo za Reko.

Trst, 27. aprila. Iz italijanskega časopisa odseva bojazen pred sporazumom med Srbi, Hrvati in Slovenci. Ta bojazen je posebno živa in pekoča zato, ker se ni rešeno reško vprašanje in Italijani po pravici sklepajo, da če se razdvojen Jugoslavija ni hotela sprejeti njihovih pogojev, jih bo temmanj spravljena in edina. Italijani so še vedno slepo zaverovani v misel, da bi morala Jugoslavija ne samo pustiti Reki Delto in Baroš, ampak ji tudi prepustiti in zaječiti neoviran promet z jugoslovanskim zaledjem in Ogrsko ter ji vrhutega dovoliti vse carinske in druge olajšave, kakor jih ji hoče nakloniti Italija, ki smatra Reko slej ko prej za svojo »Figlia prediletta« — preljubno hčer. Začeli so krstiti celo brezpogojno odobravanje Mussolinijeve politike in očitajo Mussoliniju, da v zunanji politiki ni znal tako

energično in brezobzirno nastopati kakor v notranji. Ni bilo prav, da je lokalno priznal od svojih predhodnikov sklenjene pogodbe in se spustil v pogajanja, namesto da bi bil izrabil pravi trenutek in z enim razmahom meča rešil, česar sedaj vsa pogajanja in razsodišča ne morejo tako rešiti. Se enkrat skuša italijanski tisk izigrati Srbe proti Hrvatom naglašujoč, da bo Reka pod vplivom Hrvatov zagotovila le - tem v Jugoslaviji absolutno gospodarsko premoč. Ob enem pa poziva Mussolinija na nemudno delo. Rim — piše »Era Nuova« — ki mu hoče fašizem vrniti njegovo vlado, mora najti rešitev, ki bo porušila nasip, kateri loči Reko od sveta.

Fašisti proti proslavi 1. maja.

Rim, 27. aprila. (Izv.) Zveza kovinar-skih delavcev v Milanu je sklenila, da dne 1. maja štrajka. — V Palermu so fašisti dom delavske zbornice demolirali in potem sezgali, ker so se delavci izrekli za proslavo prvega majnika.

Avstrijsko - italijanska trgovinska pogodba.

Rim, 27. aprila. (Izv.) Redakcija trgovinske pogodbe med Italijo in Avstrijo je gotova. Definitivni tekst pogodbe se jutri podpiše.

AVSTRIJSKO-ITALIJANSKE OBMEJNE ZADEVE.

Dunaj, 27. aprila. (Izv.) Zvezni kanceler prelaj dr. Seipel je danes odpotoval v Celovec. Razum koroških deželnih vprašanj se bodo v Celovcu reševale zadeve, katere

se tičejo podrobne določitve meja med Italijo in avstrijsko republiko.

Nemški predlog glede reparacijskega vprašanja.

Berlin, 27. aprila. (Izv.) Predposvetovanja nemškega reparacijskega predloga so že tako dozorela, da bo vlada jutri sklicala zastopnike parlamentarnih strank, da se o tozadnem vladnem predlogu posvetujejo. Predlog bo izdelan tekom prihodnjega tedna in se izroči zaveznikom.

Pariz, 27. aprila. (Izv.) V slučaju, če bi Nemčija stavila kakšne predloge, pravi »Matin«, bo Francija zahtevala, da Nemčija orožje odloži in da popolnoma opusti svojo pasivno rezistenco. Nemčija bi morala torej preklicati vse odredbe, ki jih je izdala glede Poruhra.

KOLIKO JE NEMCIJA PLAČALA ANGLIJI.

London, 27. aprila. (Izv.) Državni tajnik za finance je izjavil, da je do 31. decembra l. 1922. prejela Anglija od Nemčije za 1150 milijonov zlatih mark v blagu, od katere svote odpade devet desetina na datjave v premoğu.

ČESKO-MAZARSKI KONFLIKT.

Budimpešta, 27. aprila. (Izv.) Kakor javlja »Az Ujsag«, je ogrska vlada odredila, da se potnikom, ki pridejo iz Čehoslovaške, ne dela nobenih težav, samo če imajo svoje potne liste v redu.

VPRAŠANJE NARODNOSTNIH MANJŠIN V HOLANDSKEM PARLAMENTU.

Haag, 27. aprila. (Izv.) Zbornica je sprejela proračun. Poslanec van Hoodgenland je v razpravi vprašal vlado, kako je z zaščito narodnostnih manjšin v Avstriji, na Češkem in na Ogrskem in zahteval, da vlada pri Društvu narodov napravi vse potrebne korake, da se narodne manjšine zaščitijo.

MEZDNI BOJ NA ANGLESKEM.

London, 27. aprila. (Izv.) Lastniki rudnikov so odklonili vsako zvišanje delovnih mezd.

POROČKA ANGLEŠKEGA KRALJEVIČA.

London, 27. aprila. (Izv.) Včeraj dopoldne je bila v Westminsterski cerkvi poroka vojvode Yorka. Svečanosti je prisostvoval dvor, diplomatski kor in visoko angleško plemstvo.

KRVAVI SPOPADI V MONAKOVEM.

Monakovo, 27. aprila. (Izv.) Včeraj zvečer je prišlo med komunisti in narodnimi socialisti do krvavih spopadov. Boja se je udeležilo nad 400 ljudi.

OBISKI ZDRAVNIKOV V GRADCU.

Gradec, 27. aprila. (Izv.) Danes je dopotovalo v Gradec veliko število zdravnikov na potovanju, ki ga je priredil odsek za higijeno Društva narodov. Zdravnike je pozdravil deželni glavar dr. Rintelen v dvorcu. Udeleženci so si ogledali številne zdravstvene naprave v Gradcu. Med udeleženci sta tudi dr. Lochert iz Zagreba in Natalija Nikolačević iz Belgrada.

Pismo iz Srbije.

V Skoplju, 21. aprila.

Gospod urednik! Bodite tako prijazni in dovolite, da povem onim, ki to čitajo, da mojega prvega pisma niste objavili v celoti, marveč le odlomek o velikonočni procesiji v Belgradu. To zato, ker sem se v svojem nepolitičnem pismu mimogrede spustil nekoliko tudi v politiko. In priznam, da ne gre, da bi se v teh velekritičnih dneh vtikala v politični kotel kaka nepoklicana roka, da kaj ne zmeša, marveč moramo prepustiti to kočljivo reč le poklicanim in večim rokam političnih voditeljev. — S tem pa so moja pisma zgubila — glavo. Zato naj povem tukaj nakratko, da je bila moja pot v Srbijo namenjena slovenskim delavcem po tukajšnjih rudnikih in slovenskim naseljencem po tukajšnjih poljanah. Na pot sem se podal na izrečno željo in prošnjo gospoda kanonika-župnika in apostolskega administratorja v Nišu.

Da so slovenski naseljenci v Macedoniji, to smo vedeli. A da so v Srbiji tudi slovenski rudarji, to nam je bilo neznan. Srbija je precej kamenita dežela, zato pa polna rudnikov in toplih vrelov. In ljudje, ki jih sila žene s trebuhom za kruhom, hitro izlede, kje bi bilo kaj zanje.

Obiskal sem pet rudnikov: Tresibab, Bogovina, Rtanj, Senjski Rudnik, Siso-vac. Sreča je, da so vsi ti rudniki blizu železnice, sicer bi bilo težko do njih priti, kajti med njimi so velike razdalje.

Kaj naj povem o tem kar sem videl po teh rudnikih? Kaj sem gledal? Naj-

krajše in najtočneje povem, če rečem: Telesno in duševno bedo.

Plače rudarjev se sučejo okoli 40 dinarjev dnevno. Boljši delavci zaslužijo nekoliko več, posebno če delajo mesto 8 po 12 in 16 ur na dan (!). Slabši delavci pa ne pridejo do 40 dinarjev. Samski delavci s tem že izhajajo, a oni z družinami težje. Za hrano je še, le za obleko je težko. Pa vse bi šlo, ko bi ljudje — ne pili. A splošna sodbja, ki se čuje po vseh rudnikih je: Slovenci so najboljši delavci in največji pijanci. Nekateri pijejo, dokler imajo sploh kako paro. Pri takih razmerah je seveda vsako socialno zboljšanje izključeno. Kljub vsemu temu pa je seveda treznostno gibanje na Slovenskem še vedno najbolj nepotrebno, najbolj neumno in najbolj osovraženo. Bože mili!...

No, pa hrana in obleka, to bi nazadnje še kako bilo, — toda stanovanja! To niso stanovanja, to so brlogi, hlevi! Marsikak hlev je lepši kakor ta delavska stanovanja. Ponekod je malo bolje. V Tresibabi gradi rudnik sam nove »kolonije«, to je delavska stanovanja. Ta bi še bila. Družina ima tri prostore: na sredi kuhinjo, na eni strani spalnico, na drugi shrambo. Večinoma pa ima družina samo en prostor za vse: kuhinja, stanovanje in spalnica skupaj. Najgrše je tam, kjer stanujejo samski delavci, fantje. Z dela prihajajo vsi umazani, nikogar pa ni, ki bi kaj popravil in posnažil. Kakor v kovačnici!

Ne trdim, da vodstva nimajo nobene brige za ljudi, razen za to, da jim delajo. Preskrbujejo jim cenejša živila, ponekod (ne povsod) tudi zdravnika, celo godbo imajo smpatje. A to je vse premalo. Kapitalist je kapitalist. Prvo je

velik dobiček od podjetja, potem pa drugo. In sicer si na srbskem ozemlju podajajo roke srbski, nemški, češki, pa tudi francoski in italijanski kapitalisti. Vse mogoče družbe so tukaj. In vsi so enaki. Ko bi imeli dovolj srca za delavca, bi vsaj takih stanovanj ne mogli gledati! Po vseh teh vnanjih razmerah morete nekoliko presoditi tudi duševno stanje teh siromakov. Cerkve nimajo, spodbudne besede nikoli ne slišijo, pošene zabave pogrešajo, brati nimajo skoro nič. Gostilna jim je cerkev, alkohol Bog. Otroci ne vidijo nikoli cerkve, nekateri tudi šole ne, domačega pouka tudi nimajo.

Vedeti je tudi treba, da to niso rudarji od včeraj, marveč večinoma ljudje, ki hodijo od rudnika do rudnika že leta in leta. Večina njih je bila že na Vestfalskem, ali na Gornjem Štajerskem ali v Trbovljah in Zagorju. Da pri takem pohajanju po svetu človek navadno zgubi vsak višji polet in gre prav samo s trebuhom za kruhom, to je znano. Tudi drugod rudarji navadno niso najboljši kristjani. Tu je pa celo ves milje neugoden verskemu življenju. Pomislite: božjo službo smo imeli na enem kraju v šoli, na drugem v pisarni, na tretjem v delavski — kantini. Drugega prostora ni bilo dobiti. In reklo se mi je: vsaj bi še kdo ali vsaj katera prišla k spovedi, a v gostilno ne marajo priti. Razumljivo! Bilo je tudi pet krstov in dve poroki: en slovenski in en mažarski par. Torej spremembe dovolj, nazadnje pa še »ohceta«!

Ti ubogi ljudje bi potrebovali nekoga, ki bi jih duševno dvigal in jim dal vedeti, da so — ljudje. Saj sami pravijo: živimo kakor žival v gozdu. In delo pri

Sefton Watson o centralizmu.

Zagrebaški »Obzor« od 27. aprila priložuje aktualen članek o naši notranji krizi. Iz tega članka posnemamo izvajanja odličnega Angleža o centralizmu v naši državi. On pravi: »Tisti, ki smatrajo sistem krutega centralizma kot ne-kako vsesdravilno sredstvo, so se že odrekli pravici, obsojati Radića kot demagoga. Centralizem, vlasti v obliki, v kakoršni ga izvajajo v nasledstvenih državah ali pa v predvojni Mažarski, je bolezen ne pa ideal. Po mojih mislih je centralizem neizvedljiv, in sicer: 1. ker nasprotuje tradicijam, ki so se v dolgih stoletjih globoko vživele v prebivalstvo različnih pokrajin. Te tradicije je bolje gojiti in razvijati kakor pa pobijati. 2. Ker za centralizem absolutno ni potrebnega upravnega aparata. Posledica tega je popoln zastoj in zmešnjava, kar povzroča nezadovoljstvo in silno slabo vpliva na gospodarski razvitek države. Slabo gospodarstvo in slaba uprava so jedre celega problema in trdovratno vztrajanje na centralizmu samo še bolj otežuje ozdravljenje, katero narod v Srbiji ravno tako goreče želi kakor pristaši gospoda Radića.

našnje vladne metode. I v preteklosti in našnje vladne metode. Iz preteklosti in sedaj se vlada s pomočjo obstrukcijskih in servilnih kreatur, ki nimajo nobene lastne volje in nobenih načel ter strme le za tem, kako bi obogatili sebe, na drugi strani pa se trudijo, da izolirajo tiste ljudi, ki imajo značaj in principe. Ribas mrdi pri glavi. Dokler ne bodo teh metod zapustili, ni mogoče priti do izboljšanja v političnem položaju, ampak samo do polovičarskih ukrepov, ki morejo sedanji polom le za kratko dobo odgoditi. Te metode so prava rak-rana države. S temi metodami se ne le izločujejo dobri elementi iz politike, ampak se tudi preprečuje sodelovanje novjših in zdravejših elementov, na katerih je mlajša generacija v Jugoslaviji, zlasti na gospodarskem polju prece bogata.

Je drevje, ki izgleda jako lepo, pod katerim pa nobena trava ne raste. Mami se zdi, da moja diagnoza, postavljena na podlagi razgovorov z odličnimi ljudmi vseh strank, ni napačna. Moja naloga kot inozemca ni, postavljati stvari na njihovo mesto in tudi ni moja naloga, v tem zapletenem položaju predlagati kako rešitev...

Toda ker sem posvetil lepo število svojih najboljših let obrambi Srbije in pravega značaja jugoslovanskega edinstva, ne morem misliti, da je mogoče, da bi interesi nekaterih strank ali pa interesi sebičnih finančnih monopolistov uničili plemenito delo, od katerega je odvisen mir in blagostanje cele jugovzhodne Evrope. Ni v interesu niti Srbije niti Hrvatske a še manj v interesu dinastije, da bi zmagalo nasilje namesto prijateljskega sporazuma; kajti s tem bi bil proglašen politični in intelektualni bankrot. Zato mislim, da se Belgrad ne sme prenagli in da mora idejo sile javno odkloniti.

njih bi ne bilo brezuspešno! Niso hudobni ljudje, samo zapuščeni in zane-marjeni so. Nikjer nisem naletel na nobeno surovost, nikjer slišal nobene žaljive besede. Obiskal sem, kolikor je bilo mogoče, vse posamezne družine po njih luknjah in povsod smo se čedno razumeli. Marsikje so si zaželeli beriva. Prosim torej lepo: pomagajmo jim vsaj s tem! Kdor more odstopiti kako knjigo, časnik, tudi prebrane časnike, naj prinese ali pošlje Dobrodelni pisarni v Ljubljani. Posebe pa še za otroke učne knjige, zgodbe, katekizme, molitvenike in zabavne knjižice. Morda bi dobri otroci sami darovali in nabirali zanje take reči? — Ravnatelji ali lastniki rudnikov so obetali tudi, da hočejo postaviti za delavce kapele, katoliške kakor pravoslavne.

Kakor rečeno; potrebujejo pa ti siromaki predvsem srca, potrebujejo človeka, ki bi jih dvigal kvišku. In kdo naj je to, če ne duhovnik? Misleremini mei, misleremini mei, saltem vox, amici mei! Ta klic duš iz vic mi je prišel na misel, gledajočemu to duševno zapuščenost. Če so šli za našimi ljudmi v Ameriko tudi duhovniki, moramo iti tudi v Srbijo! Pa pravočasno — ne ko bo že vse izgubljeno! Preseljevanje v Srbijo se ne bo dalo preprečiti, s tem moramo računati. Katoličani v Srbiji, raztreseni po celi deželi, bi potrebovali že zdaj kakih deset duhovnikov. Pa da bi bili zaenkrat vsaj trije! Mladi in zdravi gospodje seveda so v prvi vrsti poklicani. Kateri izmed njih bi hotel prostovoljno sprejeti to žrtev, vršiti ta prepotrebn in krasni apostolat?...

Viator.

Nekaj davčne statistike.

Naš državni proračun za leto 1922/23 je tako sestavljen, da so dohodki iz nekaterih državnih davščin preliminirani centralno pod eno samo partijo za vso državo (občni prihodi), dočim so druge državne davščine preliminirane posebe za Srbijo, Črno Goro, Bosno-Hercegovino, Dalmacijo, Hrvatsko-Slavonijo, Slovenijo in Vojvodino (specialni prihodi). V prvo kategorijo spadajo carine in carinske takse, občna trošarina in občne takse, davek od poslovnega prometa in invalidski davek, v drugo kategorijo so uvrščeni vsi ostali neposredni davki, specialna trošarina, takse (pristojbine) in monopoli.

Glede prvih, t. j. onih davščin, ki so centralno preračunane in se tudi centralno zaračunavajo, se ne objavlja statistika po pokrajinah in bi taka statistika, n. pr. kar se tiče carin, sploh ne dala jasne slike o doprinosu posameznih pokrajin, ker pri cari-

ni ni merodajno mesto plačanja carine, nego pri uvozu kraj konsuma ali uporabe, pri izvozu kraj, iz katerega dotična izvožena stvar prihaja. Pri carinarnici v Mariboru se n. pr. zacarinijo z uvozno carino ne samo predmeti, kateri so namenjeni za Slovenijo, temveč tudi taki predmeti, ki gredo v Hrvaško, Srbijo, Bosno in druge pokrajine. Pustimo torej za sedaj iz vida one davščine, katere se zaračunavajo centralno, in oglejmo si najprej one državne davščine, glede katerih imamo na razpolago uradno objavljene podatke po pokrajinah in katere se po splošnih pojmi smatrajo kot davki v širšem pomenu besede, t. j. neposredne davke, specialno trošarino in takse (pristojbine).

V državnem proračunu za leto 1922/23 nahajamo v pogledu gornjih davščin preliminirane sledeče postavke v dinarjih:

V pokrajini	neposredni davki	specialna trošarina	takse (pristojbine)	vkupno
Srbija	158,578.750	1.000	104,500.000	263,079.750
Črni gori	21,640.000	—	—	21,640.000
Bosni-Hercegovini	59,430.000	80.000	36,045.000	95,555.000
Dalmaciji	14,424.000	800.000	8,780.000	24,004.000
Hrvatski-Slavoniji	126,050.000	3,000.000	107,525.000	236,575.000
Sloveniji	44,427.750	2,500.000	45,765.375	92,693.125
Vojvodini	210,680.000	15,000.000	105,025.000	330,705.000

Da vidimo, kako se gornji preliminari jemajo z dejanskim uspehom. V »Službenih Novinah« z dne 16. aprila 1923, št. 83, je bil objavljen uradni izkaz o državnih dohodkih in izdatkih za dobo od 1. avgusta

1922 do 31. januarja 1923, t. j. za prvih šest mesecev proračunskega leta 1922/23, iz katerega posnemamo, da so dohodki iznašali v Dinarjih:

V pokrajini	na neposrednih davkih	na specialni trošarini	na takсах (pristojbinah)	vkupno
Srbija	72,181.865	943.333	68,535.949	141,660.647
Črni gori	1,172.114	—	—	1,172.114
Bosni-Hercegovini	44,793.907	1.911	26,907.059	71,702.877
Dalmaciji	8,060.896	2,057.026	6,596.907	16,704.829
Hrvatski-Slavoniji	61,189.503	4,077.660	53,087.235	118,924.098
Sloveniji	42,889.707	6,100.557	30,688.465	79,678.729
Vojvodini	76,909.990	3,927.341	55,014.458	135,851.689

V prvih šestih mesecih proračunskega leta 1922/23 so torej poedine pokrajine od kupnih preliminiranih zneskov na neposrednih davkih, specialni trošarini in takсах (pristojbinah) predpisale in izterale sledeče odstotke: Srbija 53,8 odst., Črna Gora 5,4 odst., Bosna in Hercegovina 7 odst., Dalmacija 69,6 odst., Hrvatska in Slavonija 50,3 odst., Slovenija 85,6 odst. in Vojvodina 41,1 odst. Od skupne v šestih mesecih v vsej državi vplačane vsote neposrednih davkov, specialne trošarine in takse znesku od 565,694.983 dinarjev je bilo vplačanih v Sloveniji 79,678.729 dinarjev, kar odgovarja 14 odst. Tudi je zanimivo, da je mala Slovenija vplačala na specialni trošarini izmed vseh pokrajin največji mesek, t. j. 6,100.557 dinarjev ali 34 odst. vse v državi vplačane specialne trošarine.

Iz gornjih podatkov se da dalje izvajati, da je proračun v pogledu gornjih davščin za Slovenijo, ki se vedno in povsod odlikuje s točnostjo, izmed preliminarov vseh pokrajin sestavljen najprevidnejše in brez neosnovanih iluzij, ker stoji ta proračunjen in vplačane vsote v najpovolnejšem razmerju. Na take proračune se more finančni minister naslanjati, ker mu ne bo-

do prirejali neprijetnih razočaranj in ga ne bodo spravljali v zadrego. Dalje vidimo iz gornjih podatkov, da so davčni organi in gotovo nič manj davčni obvezanci v Sloveniji izvršili v polni meri svojo dolžnost, kajti, ako je Slovenija v prvih šestih mesecih proračunskega leta vplačala na gornjih davščinah 85,6 odst. letnega preliminara, pač ni dvoma, da bo v ostalem drugem polletju dosegla in najbrže tudi preseгла stavljeno ji nalogo. — V pogledu finančnega uspeha in razmerja vplačanih zneskov do preliminiranih kažejo ugodno sliko tudi še Bosna-Hercegovina in Dalmacija, za njima pridejo Srbija, Hrvatska in Slavonija. Vse te pokrajine izkazujejo vplačilo v šestih mesecih s čez 50 odst. celetnega preliminara. Neugoden je uspeh v Vojvodini in najneugodnejši v Črni Gori, kjer dosežejo vplačila komaj 5,4 odst. proračunskega zneska, iz česar se da sklepati, da je proračun za Črno Goro sestavljen brez realne podlage, ali da rabim drug izraz, fiktiven. Da je ta naša trditev osnovana, videli bomo takoj iz naslednje križanke.

Z ozirom na število prebivalstva odpada na glavo dinarjev:

V pokrajini	od skupnega za proračunsko leto 1922/23 preliminiranega zneska	od skupnega v dobi od 1. avgusta 1922 do 31. jan. 1923 vplačanega zneska
	na neposrednih davkih, specialni trošarini in takсах (pristojbinah)	
Srbija	62 D 93 p	33 D 80 p
Črni gori	112 D 71 p	6 D 10 p
Bosni-Hercegovini	50 D 93 p	38 D 22 p
Dalmaciji	40 D — p	27 D 88 p
Hrvatski-Slavoniji	87 D 23 p	43 D 88 p
Sloveniji	88 D 24 p	75 D 45 p
Vojvodini	239 D 63 p	98 D 44 p

Kakor smo že zgoraj omenili, pade najbolj v oči, da bi po preliminaru moral vsak Črnogorec plačati na neposrednih davkih povprečno letnih 112 Din 71 par, torej več negoli v vseh ostalih pokrajinah razven Vojvodine. Ako primerjamo ta letni preliminar s faktičnim uspehom prvih šest mesecev proračunskega leta (5 Din 36 par), vidimo, da so podatki proračuna glede Črne Gore popolnoma brez vsake stvarne podloge.

Vojvodina je sicer bogata dežela, vendar se nam dozdeva pretirano, da bi v tej pokrajini po preliminaru moral povprečno vsak posameznik plačati na dotičnih treh davčnih vrstah skoraj štirikrat toliko negoli v Srbiji, in skoraj trikrat toliko negoli v Sloveniji ali Hrvatsko-Slavoniji. Torej tudi v Vojvodini se državna blagajna najbrže ne bo v taki meri napolnila, kakor je sestavljatelj proračuna pričakoval.

Po vplačilih, izvršenih na gornjih dav-

kih v prvem polletju 1922/23, odpada v Sloveniji na osebo več kot dvakrat toliko davka negoli v Srbiji, več kot dvanajstkrat toliko kolikor v Črni Gori, skoraj dvakrat toliko negoli v Bosni in Hercegovini ter v Hrvatski in Slavoniji, skoraj trikrat toliko kot v Dalmaciji; edinele v Vojvodini odpada na glavo večji znesek negoli v Sloveniji.

Tako torej stoje računi v pogledu onih davščin, katere se po pokrajinah preliminirajo in zaračunavajo. Kako pa stoji razmerje glede onih davščin, katere so centralno proračunjene in se centralno zaračunavajo? Državni proračun za leto 1922/23 določa sledeče prihode za vso državo: iz carin in carinskih takse 337,310.000 Din; iz občne trošarine na sladkor, kavo, kavine surogate, riž, pivo, fina vina, likerje, kognjak, rum, ekstrakte, esencije in eterska

olja, sveče, električno razsvetljavo, plin, kalcijski karbit; kresiva, alkohol, žganje, očetno kiselino in bencin) . 465,000.000 >
iz vozarinskih takse . 156,000.000 >
vkupno . . . 621,000.000 Din;
iz davka na poslovni promet 250,000.000 Din.
Glede invalidskega davka je v partiji 11, pod pozicijami 1—8 proračuna za leto 1922/23 porazdeljen preliminar na posamezne pokrajine na sledeči način:
na staro ozemlje Srbije . 11,000.000 Din;
na novo ozemlje Srbije . 5,000.000 >
na Črno Goro 600.000 >
na Bosno in Hercegovino . 7,000.000 >
na Dalmacijo 1,000.000 >
na Hrvatsko in Slavonijo . 11,000.000 >
na Slovenijo 4,000.000 >
na Vojvodino 10,000.000 >
vkupno . . . 49,600.000 Din.

Dasi je invalidski davek v proračunu vpostavljen po pokrajinah, se isti zaračunava centralno za vso državo.

Iz gori omenjenega, v »Službenih Novinah« objavljenega izkaza vidimo, da je v času od 1. avgusta 1922 do 31. januarja 1923 vplačano in centralno zaračunjeno na carini in carinskih takсах . 128,282.133 Din, dočim bi se bila morala po preliminarju vplačati v tej dobi vsota od 168,655.000 >

torej se je vplačalo manj 40,372.867 Din, ali pa v odstotkih izraženo se je vplačalo v prvi polovici proračunskega leta na carini in carinskih takсах mesto 50 odst. samo 38 odst. Vzrok temu izpadu leži vsaj deloma v strogi kontroli in težkočah za izvažanje valut in deviz, kar je nepovoljno uplivalo na našo izvozno trgovino, dalje v prepovedi in omejitvi nekaterih stvari.

V pogledu carin se — kakor že zgoraj rečeno — ne more brez statistike (katera nam pa ni na razpolago) niti približno ugotoviti vsot, ki odpadajo na poedine pokrajine; vsekakor pa je gotovo, da so industrijske pokrajine in bogata mesta močnejše udeležene na uvozu (strojev, manufaktur, niti in luksuznih predmetov) in da so agrarno bogatejša pokrajina močnejše udeležene na izvozu (žita, sadja, živine, lesa).

Za občno trošarino in vozarinske takse izkaz, objavljen v »Službenih Novinah«, navaja za prvih šest mesecev budžetnega leta vplačano vsoto za vso državo in sicer . . . 263,932.463 Din; dočim bi se morala po proračunu vplačati vsota od 310,500.000 <

torej manj . . . 46,567.537 Din.

Ako je proračun na dobri podlagi sestavljen, more se izpad pripisovati v velikem delu rastoči draginji.

Dasi sta občna trošarina in vozarinske takse centralno zaračunjene, se pri teh davščinah vendar da izračunati vsaj približni znesek, ki odpade na posamezne pokrajine, in to po številu prebivalstva, ker glavno vlogo ne igrajo pri tem toliko luksuzni predmeti, temveč oni, ki služijo običnemu konsumu velikih mas. Potemtakem bi od gornje v prvem polletju vplačane skupne vsote odpadlo na Slovenijo približno 22,000.000 dinarjev in na osebo kakih 22 dinarjev.

Od preliminiranega davka na poslovni promet bi se bil moral v prvih šestih mesecih proračunskega leta 1922/23 ubrati znesek od 125,000.000 Din, dočim se je faktično ubralo v isti dobi v vsej državi 62,979.298 >

torej manj . 62,020.702 Din; potemtakem mesto 50 odst. komaj 25 odst. Ta izpad se da razlagati deloma z dejstvom,

Iz zunanje politike.

* Slovanska ideja se močno goji in razširja v Bolgariji. Nedavno se je v Sofiji vršila velika slavnost v spomin na znanega francoskega slovanoljuba profesorja Lui Ležera, takoj za tem pa lep večer češko-bolgarskega društva. Navzoči so bili zastopniki vseh slovanskih narodov in velike antante. Govori so bili vsi jako pomembni ter se je naglašala kulturna misija slovanstva. Veliko se prizadeva za vse to zastopnik Češko-Slovaške g. Bogdan Pavlu. Na obeh prireditvah so se najbolj odlikovali po globoko zamišljenih govorih profesorji sofijske univerze. Zdi se, da Bolgarija v tem oziru Jugoslavijo pušča daleč za seboj.

* Češki apel na poljsko vlado. Kakor znano, so velesile takozvano Javorino prisodile češkoslovaški državi. Poljska republika pa definitivno ureditev meje zaradi Javorine že dve leti zavlačuje. Vsi tedaj je dr. Beneš te dni v parlamentu pojasnil tozadevno stališče vlade. Izjavil je, da češka vlada od svojega pravnega stališča glede Javorine ne odstopi, pač pa bo slejko prej napram Poljski zasledovala politiko miru in tesnega prijateljstva. Vendar pa naj tudi vsi razsodni ljudje v Poljski povzdignejo enkrat svoj glas in se ozirajo na skupni blagor države ne pa lokalno trmo in nacionalistični prestiž. Poljaki morajo

da se v nekaterih pokrajinah glede tega davka še nekoliko prepustljivo postopa, deloma pa je vsota mogoče vendarle previsoko preliminirana, kar pa je opravičljivo, ker je šlo tu za popolnoma nov davek in sestavljatelj proračuna ni imel zanesljivih podatkov na razpolago. Vendar se bo gornji procent v ostalem delu leta najbrže pobiljšal, ker se delo davčnih oblastev v pogledu odmeritve tega davka od dne do dne pobiljšava in intenzira, kakor se splošno opazja.

Ugotoviti hočemo deduktivno ono vsoto, katero je Slovenija v prvem polletju 1922/23 vplačala na davku na poslovni promet. Seveda bo ta znesek le približno točen, toda moramo si pomagati na ta način, ker nimamo tozadevnih publikacij. V proračunu za leto 1922/23 osnovna občna pridobnina (brez državne doklade) je za Slovenijo preliminirana z 1,350.000 Din; ta znesek bi z ozirom na nizko kontingentiranje občne pridobnine v razmerju do faktične novčane devalvacije in vsled naglega skakanja tržnih cen vobče odgovarjal približno pol odstotka in ne več od čistega dobička davčnih obvezancev. Potemtakem dobimo čisti dobiček vseh podjetij, obvezanih plačanju občne pridobnine z vsoto od 270,000.000 Din; če vzamemo dalje, da znaša čisti dobiček povprečno 10 odst. letnega prometa, dobimo letni promet v znesku od 2,700,000.000 Din in bi torej letni 1 odst. davek od poslovnega prometa znašal približno 27,000.000 Din in za pol leta 13,500.000 Din. Torej bi odpadlo v Sloveniji od davka na poslovni promet za pol leta na osebo približno 13 Din.

Slednjič pridemo do invalidnega davka, ki se odmerja kot nekaka doklada k neposrednim davkom (torej brez davka na vojne dobičke) po skali v progresivnih procentih od 10 do 20 odst. Ti redni neposredni davki iznašajo v Sloveniji (po proračunu) prilično sedem enajstin vseh neposrednih davkov in ker se je v prvih šestih mesecih proračunskega leta ubralo v Sloveniji na vseh neposrednih davkih 42,889.707 Din, iznosi sedem enajstin te vsote 27,293.448 Din ali okrog 27,300.000 Din. Toda ker se invalidski davek more ugotoviti, predpisati in ubrati šele po izvršenem predpisu davčnih odmeritev sploh, hočemo gornji znesek znižati na polovico, t. j. na 13,650.000 Din; ako vzamemo povprečni odstotek invalidskega davka s 15 odst., dobimo vsoto od 2,047.500 Din, ki bi se bila morala po gornjem računu ubrati v prvi polovici proračunskega leta 1922/23. Potemtakem odpada od tega davka za pol leta v Sloveniji na vsako osebo povprečno 2 Din.

Ako doštejemo znesku od . Din 75,45

t. j. onemu zgoraj izračunjenemu znesku, kateri odpada v Sloveniji povprečno na glavo od neposrednih davkov, specialne trošarine in takse (pristojbin, vplačanih v času od 1. avgusta 1922 do 31. januarja 1923, one zneske, katere smo za istodobo izračunili, t. j.

občno trošarino z > 22—
davek na poslovni promet z > 13—
invalidski davek z > 2—

dobimo skupno vsoto od . Din 112,45 ki odgovarja vsoti vseh državnih davščin, katere je v Sloveniji povprečno vplačala vsaka oseba v času od 1. avgusta 1922 do 31. januarja 1923, t. j. v prvem polletju proračunskega leta 1922/23. Pri tem pa niso vzete v obzir carine in monopoli, ki bi gotovo povečali gornje vsote za še kak dinar.

Koncem tekočega proračunskega leta nameravamo na podlagi celetnih podatkov sestaviti slično, mogoče še obširnejšo študijo, ki bo gotovo izkazala še zanimivejše rezultate.

misli na bodočnost. — Ta apel na bratsko poljsko republiko je bil jako umesten in potreben.

* Razvoj političnega položaja v Italiji. Da je hotel Mussolini izsiliti popolno kapitulacijo popolarov pred fašizmom ali pa jih izključiti in da je iskal za to lepe prilike, se sedaj v italijanski javnosti splošno priznava. Popolari preloma niso želeli, a individualnosti svoje stranke in njenim načelom se niso hoteli odreči. Kongres je prišel ob zadnjem času, da razčisti položaj. Sicer pa popolari zaenkrat nikakor ne mislijo — in spričo razmer tudi ne morejo misliti — na kako borbo s fašizmom in izjavljajo, da svojega stališča v parlamentu nasproti vladi ne bodo izpremenili. Ravnotako se pa žuri fašizem z izjavami, da svojega prijaznega stališča nasproti vatanu in veri ne bo izpremenil. Fašizem pač dobro ve, da bi ga sovražnost nasproti cerkvi spravila ob vse simpatije med širokimi ljudskimi sloji na eni in med vplivnim plemstvom in delom meščanstva na drugi strani. V ostalem pa gredo fašisti svojo pot naprej. Vrhovni fašistovski svet je 26. t. m. sklepal o volivni reformi in odločil, da se propore ukine in uveljavi večinski sistem, po katerem bo lista, ki dobi relativno večino glasov, izvoljena v celoti, ostanek mandatov pa se po propo-

eu razdeli med ostale stranke. Ali naj dobijo večinska lista tri petine ali tri četrtine mandatov, še ni odločeno.

Vprašanje nemške vojne odškodnine se suče zdaj že okoli čisto določene vsote. Govor lorda Curzona v nižji zbornici je bil nekaka overtura k zaupnim razgovorom med angleško in nemško vlado, kateri se vršijo zdaj v Londonu. Nemška vlada je pripravljena predlagati kot skupno vsoto reparacij 30 milijard zlatih mark, dočim je Anglija mnenja, da bi morali strokovnjaki preiskati, ali ni Nemčija morebiti vstanu plačati 50 milijard, kakor je to bil predlagal januarja meseca Bonar Law. Od te vsote bi odpadlo na Anglijo 20 milijard, ki bi se uporabili za odplačevanje dolga Ameriki. Stališče francoske vlade k temu ni znano; francoski listi so prejšnjemu zelo rezervirani in menijo, da ni glavno, da se določi skupna vsota vojne odškodnine, ampak da gre v prvi vrsti za garancije, da bo Nemčija svoje obveznosti dejansko izpolnjevala.

Generalni štrajk uradništva v Romuniji. V ponedeljek se je v celi Romuniji začel štrajk državnih in komunalnih uradnikov. Romunska vlada je voditelja štrajkovskega gibanja zaprla v ječo v Văcărescu. Uradniki so podali tja, se pa niso smeli približati ječi bliže kot 2 km, ker je od vojaštva ostro zastazena. Vsak dan se vrše manifestacijski shodi. Vlada trdi, da vsi uradniki ne štrajkajo; zlasti ne železniški in poštni uslužbeni, priznava pa, da ima štrajk občutne posledice zlasti na trgovskem polju. Bomo videli, kam pripelje Romunijo politika »močne roke«.

Politične vesti.

Poparjeni diktatorji. Danes je zagledal v starikavem »Slovenskem Narodu« luč sveta članek, nad katerim bodo navdušeni demokratje gotovo zmajevali z glavo. »Narod«, ki je bil namreč do danes ves ogenj za vojaško diktaturo in je videl v duhu že vse klerikalce, avtonomiste, federaliste in podobne elemente uklenjene v težke verige, če ne pobešene na kostanjih po mesarskem drevoredu, je naenkrat začel diktaturo pobijati, imenuje Pribičevića nesrečo za našo državo, se izreka celo proti radikalno-demokratski koaliciji in govori za sporazum, vsled katerega se bo vse naše gospodarstvo povzpelo na dosedaj nesluteno višino. — Da se »Narod« v politiki opoteka kakor stara barka od ene strani na drugo, je znano, da se pa bo izrekel proti sedanjemu Pribičević-Davidovičevemu kurzu, pa njegovi zvesti bravi pač od njega niso pričakovali, dasi je imel že lani nekatere napol-avtonomistične svetle trenutke, po katerih pa je padel nazaj v tem hujšo centralistično besnost. Zdravniki-strokovnjaki imenujejo to bolezen periodično ali cirkularno norost, ki se vrača od ene ga naprotja k drugemu. Pa pustimo to in si oglejmo vzroke tega prečudnega stanja. Stvar je namreč ta, da so demokrati s svojim načrtom o vojaško-uradniški diktaturi pogoreli in sicer zavoljo svoje velike nerodnosti in kratkovidne zaletavosti, vsled katere so hoteli v svoj voz upreči krono in jo na zelo grobi način izriniti za svoje namene. To je merodajne kroge napravilo jako previdne in nezaupne in je bilo vzrok, da se je ta igra kmalu v vsej svoji nagoti izpregledala. Kakor hitro so starini to izvedeli, so objavili članek, ki diši zopet po politiki sporazuma. To je resnoba, s katero obravnava ata »Narod« najvažnejše politične dogodke v državi.

Demokrati in Primorje. »Jutro« dne 26. t. m. prinaša pismo iz Primorja, kjer dopisnik našteva nasilja, davčna bremena in težka gospodarska zla, ki tlačijo naše ljudstvo onstran meje. Italijanska oblast dela sistematično in kruto na uničenje slovenskega življa v novih pokrajinah. V tej strašni stiski jugoslovansko prebivalstvo nima nikjer nobene opore, od nikoder nobene pomoči in ako pojde še nekaj desetletij tako dalje — bomo lahko zapeli žalosten amen in vrgli na grob primorskih bratov zadnjo lopato zemlje. Vse to je žalostna resnica. Toda kaj so storili demokrati, ko so bili na vladi, da bi v zunanji politiki zaščitili interese neodrešenih bratov? Zakaj so dopustili, da so se v santmargheritskih dogovorih zavarovali pač interesi par slovanskih bank, o katerih eni se je vrhu tega vnaprej vedelo, da zapade nacionalizaciji, so se pa interesi našega tamkajšnjega združništva, v katerem so zbrani krvavi ljudski žulji in ki tvori hrbtenico narodnega gospodarstva, popolnoma zanemarili in prezrili? Potem je pa nepobitna resnica, da se je položaj naših zaslužjenih bratov pod Mussolinijevim režimom neizrečeno poslabšal in da je ta režim odkrito proglasil svojo voljo, da anektirane Jugoslovane v čim krajšem času požene v narodno smrt. A isto »Jutro« z neizrečeno naslado poroča o Mussolinijevi »zmagi« nad ljudsko stranko, ki je še edina vpoštevanja vredna zastopnica demokratične misli v Italiji. Pa seveda: Mussolini našim demokratom ni simpatičen samo kot sovražnik »klerikalizma« (ki je pa dejansko v taboru fašistofilskih katoliških konservativnih krogov, ne pa v don Sturzo-

vem socialnem taboru), ampak predvsem kot zastopnik absolutističnega centralizma in vzor brezobzirnega diktatorstva nad ljudskimi množicami. To so pravi ideali naših takozvanih demokratov, narodnost pa jim je le plašč, s katerim jih pokrivajo. Iz tega se tudi vidi, koliko koristi si morejo od naših demokratov obetati naši primorski bratje.

Hujskanje proti Belgradu. Belgrajsko »Vreme« je priobčilo v četrtek 26. aprila uvodni članek pod naslovom »Hajka na Beograd«, v katerem protestira proti temu, da hrvatski in slovenski listi ločijo cinčarski Belgrad od srbskega naroda in pravi, da smatra vse, kar se piše proti »cinčarskemu« Belgradu kot napad na ves srbski narod. — Po našem mnenju istovetenje belgrajske porodice s celokupnim srbskim narodom ne bo uspelo, ker danes ve na Hrvatskem in v Sloveniji že vsak pastir, da obstoje med rodbinami, ki imajo v Belgradu vso oblast v rokah, in pa med srbskim ljudstvom velikanske razlike.

Klic na pošteno javnost.

Zalostne in neverjetne so razmere, ki so zavladale na naših železnica, nepregleden je kaos, v katerem se nahajamo in ki z vsakim dnem bolj in bolj narašča. Normalen človek, ki vse to vidi okrog sebe in brez strasti premotriva, se nehote vpraša: Kaj vendar odgovorni krogi mislijo? Ljudska beda narašča od dne do dne, nezadovoljstvo v najširših plasteh delavstva, uradništva, upokojencev, invalidov prikipa do vrhunca in neko tajno grmenje naznanja bližajočo se hudo uro. Vodilni politiki in krmarji te nesrečne države pa so gluhi in slepi. Državniška modrost jim je odpovedala.

Železničarstvo in uradništvo vseh kategorij, ki je posvetilo svojo delovno silo skupnemu blagru slovenske družbe, sedaj umira gladi.

Za primer navajamo med nešteti drugi sloji samo upokojence. Nihče v državi se ne briga zanje. Uprava, ki jih je izgnala, jih danes zanemara. Zakoni se teptajo, delavskih zaupnikov se ne pripoznava, pridobitve, katere smo imeli, so nam odvzete, s prošnjami in resolucijami se kurijo peči. Kar ima še danes neoporečno veljavo, se jutri postavi na glavo. Gospoda na odgovornih mestih so zgubili vsako avtoriteto med ljudstvom, ker so zgubili čast do svojih uslužbencev.

Vsi poskusi raznih strokovnih in uradniških organizacij in zaupnikov, da bi dokazali vladajoči gospodi kritični in brezupni položaj, so bili brezuspešni. Poleg tega se pa gospoda trudi goljufati javno mnenje potom časopisja, češ da so železničarji hudobni nezadovoljnejši, ki brez vsakega resnega razloga tirajo državne finance v propast. Naravnost razveseljive so številke, ki pripovedujejo, kako in koliko so se zvišali prejemki. Vse to pa je laž in umetno sredstvo v rokah verižnikov za odiranje.

V resnici pa je stvar vendarle precej drugačna in če opazujemo med železničarji in državnimi nameščenci neko globoko gibanje, kakor gladovna stavka, protestni shodi, delo akcijskega odbora, potem se je treba resno vprašati: Kje tiči vzrok temu in kaj je storiti? Kakor vsi javni nameščenci železničarji in upokojenci s svojimi prejemki ne morejo več izhajati in kriti svojih najnujnejših izdatkov, pomeni pač vse to, da gotovi krogi žele potresov.

Strokovne organizacije in zastopniki se še vedno trudijo merodajnim činiteljem obrazložiti opasnost položaja. Medtem, ko prihajajo vodstvu akcijskega odbora neprestano in od vseh krajev resolucije in izjave, v katerih izraža železničarstvo in uradništvo svojo veliko nevoljo in zahteva odločnih korakov, smo mnenja, da bi imeli državni krmarji vzrokov dovolj, da posvetijo tudi tem, zanje morda brezpomembnim pojavom nekoliko pozornosti, kajti samo zanašanje na zakon o zaščiti države v današnjih časih ne zadostuje več.

Železničarstvo, uradništvo in državni nameščenci sploh so doslej vedno kazali svojo lojalnost, ki se v vsakem oziru zaveda svoje težke naloge in velike odgovornosti napram najširšim plastem naroda, toda tudi njih poštrevnost ima svoje meje, če se jim bo zdelo potrebno. Če torej pride do boja in do boja pride, potem smo globoko prepričani, da bo vsa poštena javnost s svojimi simpatijami na strani železničarjev in državnih nameščencev, kateri se bodo podali v težki in nevarni boj zgolj zato, da ščitijo svoje pravice in svoje življenje.

Bolna fronta v akciji železničarjev, državnih uradnikov in nameščencev, upokojencev, vdov in sirot v celi državi na plan. Zahtevamo, da se resolucija na javnih protestnih shodih z dne 16. marca t. l. do pišice uveljavi, najmanj je to, da naj ima zadnji delavec v službi države 50 Din dnevno draginskih doklad in jamstvo, da se bodo tudi v bodoče avtomatično povišali prejemki vseh uslužbencev v isti meri, kakor bo naraščala draginja.

S tem stopajo železničarji in državni nameščenci cele Jugoslavije pred javnost, prosejo jo, da trezno presodi njih položaj, ker se nam rado očita, da smo premalo obvestili javnost in premalo obrazložili naš položaj.

Naj poštena javnost sama sodi, njene sodbe se ne bojimo, kajti sigurni smo, da nam bo v korist.

Če pa pride do boja in do boja bo prišlo, ako vlada pravočasno ne krene na pravo pot — potem naj si bo vsa javnost v svesti, da nam je ta boj usiljen. Da pa bo boj in zmaga sigurnejša, je pa najmoj potrebno, da sledite in spolnite vsako navodilo, ki ga bo izdal akcijski odbor po navodilu strokovnih organizacij.

S svojim nastopom dokažite, da ste sedanjih razmer v vsakem oziru siti, da si ne pustite vzeti življenja z gladom, zahtevajte energično večjega

koščka kruha, ki nam gre po vseh človeških pravicah.

Zatorej brez bojazni strinite vrste do sodnjega moča in ko dobite posiv, ne sme biti nobenega strahopetca, ki bi kršil skupno disciplino v teški naši borbi za skupno stvar vseh trpetih.

AKCIJSKI ODBOR.

Dnevne novice.

Zastopnikom SLS iz škotjeloškega okraja! Nedeljski sestanek, ki je sklican ob 9. dopoldne, se vrši eno uro kasneje ob 10. dopoldne, da bodo zaupniki iz vseh občin mogli priti pravočasno. — Tajništvo SLS.

Zakaj vojaki stradajo. Po zimi je vojno ministrstvo poklicalo na orožne vaje veliko število rezervistov. Ta zadeva je veljala silne milijone, tako da so sedaj blagajne vojnega ministrstva prazne in zato tudi ne more izplačevati svojih dobaviteljev, dokler ne dobi novih kreditov. V svoji zadregi je ministrstvo naročilo posameznim poveljstvom, naj si pomagajo kakor si vedo in znajo. Prvi, ki so čutili, da so blagajne prazne, so bili erarični konji, potem so pa prišli vojaki na vrsto, ki dobivajo meso ponekod le po trikrat na teden. Trdijo pa, da bo postal še slabše.

Beg iz državne službe. Novosadski listi poročajo, da so sklenili vsi učitelji na tamošnjih srednjih šolah zapustiti svoje službe, če ne dobe draginskih doklad. Isto so sklenili sodniki. V Belgrad prihajajo dnevno deputacije uradnikov, ki že mesece in mesece niso prejeli nobenega vinarja. Na vse grožnje in pritožbe in prošnje pa odgovarja vlada redno: »Nema para.«

Književna prireditve Jugoslovanske Maticе. Jugoslovanska Matica priredi dne 25. maja književno tombolo. To ni običajna prireditve, katere namen je samo gmojnega značaja — večjo korist bo imelo prizadevanje Jugoslovanske Maticе od številca udeležencev, kakor pa od morebitnega visokega denarnega dobička, kajti lahko bomo rekli: »Toliko in toliko tisoč sočutnih rok je deklariralo s svojo udeležbo pri tej prireditvi voljo popraviti mednarodno krivico, ki se nam je zgodila s podpisom mirovne pogodbe.«

Šolsko zleti na Bled. Prejeli smo te-le uvaževanja vredne vrstice: Majnik je tu. Tisoči, desetstisoči (!) šolarjev bodo »zleteli«. Največ na Bled. Toda — prosim učitelje, stariše in višji šolski svet: ne gonite otrok — skozi Vintgar! Ta je za tiste, ki so Bleda siti in gibanja potrebni, ne pa za otroke, ki so se pripeljali izza Ljubljane, da, od Novega mesta ali čez Zidani most, so vstali opolnoči, se vozili bolj ali manj udobno do pol 10. ure do Jesenic, potem pa, namesto, da bi se peljali še dve postaji ob najkrasnejšem razgledu (popoldne še lepši kot dopoldne) na blejski kolodvor, zagledali pod seboj vse jezero in si kako uro odpočili, pa jih goni prazna vera, kriva in škodljiva vera, da mora vsak skozi Vintgar, da izstopijo že na Dobravi (ali pa celo že na Javorniku), gredo po tisti strmini doli proti slapu, ki ga že skoraj videti ni, zgubljajo pete od čevljev (s am videl), zbrusijo po ostri poti ene podplate, potem pa še eno uro daleč po kravjih ulicah v oblakih prahu (spomnil sem se svojih hodov v bataljonu) prašni zunaj in znotraj izmučeni pridejo okoli poldneva na Bled. Pred par leti se je zlet stotin odraslih popolnoma ponesrečil, ker so po dolgi vožnji šli še dve uri peš skozi Vintgar, namesto naravnost na Bled. Otrok, če že mora na Bled zleteti, naj ne pridele izmučeni, da že komaj gleda, zlasti, če bo tudi zvečer domu prišel pozno ali čez polnoč, in že tako par dni ne bo za rabo, ampak čil, da bo imel kaj vžitka. Tudi odrasčen človek, če pride na Bled brez avto in voznika, mora gledati, da hrani svoje moči in izbira take točke, kjer ima razgled in počitek. Pa jih je bolj malo. Glede čolnov bi se bilo treba kako pogoditi, otroci ne smejo plačevati tako kakor verižniki. V Vintgarju tudi to ni prav, da se od šolarjev zahteva nekaka mostovina kakor od verižnikov. Res pa je, da so lani šolarji za vzdrževanje mostov prispevali desetstisoče dinarjev, gotovo desetkrat več kot vsi drugi posetniki. (Ta mostovina pa tudi nima nobene pravne podlage razen te, da naj vzdržuje Vintgar, kdor ima od njega kaj vžitka).

Vesela država. Pod naslovom »Šta se govori« piše belgrajska »Politika«: »Neki moj prijatelj ima hišo v Belgradu, v kateri stanuje on sam in plača od nje 1640 dinarjev davka. V okolici Belgrada pa ima posestvo, ki mu nese, če je letina slaba, 40.000 dinarjev, če je letina srednja 60.000 dinarjev, če je pa dobra letina 100.000 dinarjev na leto čistega dohodka, plača pa od tega posestva na leto samo 369 dinarjev davka. — Drugi slučaj: Novosadska občina ima 20.000 oralov rodovitne zemlje. Dohodki tega posestva znašajo letno 40 milijonov dinarjev, država pa dobi na davku od tega posestva letno 117.000 dinarjev. Pasji davek v Novem Sadu pa nese letno

47.000 dinarjev. — »Politika« dostavlja: »Pa kazite, da ovo nije luda zemlja!«

Plemenitost. V Sarajevu so bili nekaj časa pretepi med Hrvati in »Orjunac« na dnevnem redu. Ker so Hrvati enkrat v pretepu ubili nekoga »orjunaša«, so »orjunaši« ubili Hrvata Jurija Sočo. Povod tega žalostnega smrtnega slučaja je zapisalo orjunaško glasilo »Vidovdan«: »Tem vragom je treba enkrat za vselej streti glavo. Po naših mislih bomo mi mnogo varnejši, če bodo oni pod zemljo namesto v ječah.«

Goljufija na račun vojne odškodnine. Vsi, ki so v Srbiji za časa vojne pretrpeli kako škodo, morajo škodo prijaviti posebnemu odseku v ministrstvu za pravosodje. Tako je tudi predsednik šolskega odbora v Senaji v gročanskem srezu prijavil škodo za porušeno šolsko poslopje v znesku 24.000 dinarjev. Pozneje so to svoto zvišali na »neznani način« na 300.000 dinarjev. Pri reviziji prijave pa se je izkazalo, da v Senaji sploh nikdar nobene šole ni bilo.

Nova norost v Ameriki. V Zedinjenih državah Severne Amerike se je razvila zadnje čase plesna norost. Osebe moškega in ženskega spola tekmujejo med seboj, da dosežejo rekord v plesu, to je v tem, kdo dalje pleše. En plesavec v Newyorku je na tem že umrl, drugi je umrl v nekem drugem mestu, štirje pa umirajo. To ni čudno, ako se pomisli, da nekateri preplešejo neprestano po 20 ur in več! Čudno, da se razvijajo te ekscentritete v deželi, kjer je alkohol strogo prepovedan in kjer se je od tega pričakovalo izboljšanje umskih in нравstvenih sil.

Sodni izpit pri višjem deželnem sodišču se napravili meseca aprila sledeči gg. avskultantje: dr. Boris Mihalič, Ferdinand Nečemar, Miroslav Rebulica, Stijev Pakiž in dr. Edvard Vračko.

Umrila je nenadoma v četrtek 26. aprila gospa Terezija Rožar, trgovka, skrbna soproga in dobra mati. Zapušča tri otročičke, med katerimi je star najmlajši komaj 3 dni. Pokojnica je bila vzor katoliške žene. Naj v miru počiva!

Viš. V nedeljo 29. t. m. ob pol 8. zvečer društvena akademija, kjer nastopi in sodeluje vseh osem odsekov.

Zagorje ob Savi. V nedeljo 29. t. m., bo ob pol štirih popoldne v Zadrženem domu predavanje s skioptičnimi slikami »O našem jugu«. Predavanje bo pojasnjevalo čez 70 najlepših slik iz Hrvatske, Bosne, Dalmacije itd. Ker si je predavatelj sam ogledal vse te kraje, utegne biti zanimivo in poučno. — Ujudno vabimo!

Prostovoljno gasilno društvo na Jesenicah (Gorenjako) obhaja dne 1. julija t. l. 30 letnico svojega obstanka združeno s veliko gozdno veselico, takozvanem »milanovem logu«. Prosim vsa prostovoljna društva, da isti dan ne prirejejo veselice! Obenem vabimo vsa prostovoljna gasilna društva k obilni udeležbi. Polovična vožnja na državni železnici je zagotovljena. Spored priobčimo pozneje. Odbor.

Gasilno društvo Loka pri Zidanem mostu proslavlja dne 1. julija t. l. svoje štiridesetletnice in prevoz orodja v novi gasilni dom. Vsa sosedna društva se naprošajo, da omenjeni dan ne prirejejo veselice. Občinstvo se pa vljudno vabi na mnogoštevilni obisk.

Tesarski mojstri, ki še niso prijavili svojih vajencev k preizkušnjam, ki se vrše v dneh 14. in 15. maja t. l. pri Pokrajinski zadruzi tesarskih mojstrov za Slovenijo in Ljubljani, se opozarjajo, da to store najkasneje do 8. maja t. l., ker se bodo pozneje došle prijave mogle upoštevati šele v jesenskem terminu.

Smrt jugoslovanskega rodoljuba v Južni Ameriki. Splitski »Život« prinaša brzojavno vest iz Antofagaste, da je tamkaj našel smrt zdravnik dr. Frano Pervan, po rodu iz Splitske. Dr. Pervan je začel svetovno vojno služil v srbski vojski kot zdravnik, kjer je obolel na tifusu. Ko je okreval, je šel v Južno Ameriko, kjer je organiziral nacionalno delo. Pred par meseci mu je umrl edini sin, kar ga je neizrečeno potrl. Zdi se, da dr. Pervan tega udarca ni mogel preboleti in da je šel prostovoljno za svojim sinom.

S pošte. Imenovan je za arhivarja IV. razreda pri poštne in brzojavnem ravnanstvu v Ljubljani pisarniški manipulant II. razreda Anton Čuček. — Podeljeno je odpravnisko mesto v Turinšču poštne mu Stefanu Györkösu, v Križevcih v Prekmurju poštne mu pomočniku Frančišku Talanyiju, v Zirovni poštne mu pomočnici Mini Svetlani, v Šmarjeti ob Pesnici poštne mu pomočniku Antonu Šumanu. — Premošeni so: uradnica IV. razr. Marija Windischerjeva iz Strazliča v Kranju, uradnik Stanko Knez iz Belgrada v Ljubljani, poštar IV. razr. Ivan Babič iz Gorenje vasi v Škofje Loko, poštarica Amalija Glihova od mariborske glavne pošte na ljubljansko glavno pošto, poštarji oziroma poštarice VI. razr. Jurij Jovanović od glavne pošte v Ljubljani v Belo Palanko, Anica Stoničeva iz Zidanega mosta v Celje, Reza Prijateljčeva iz Zidanega mosta v Grobelno ter začasni poštar II. razr. Nikolaj Zirovski iz Novega Sada na mariborsko glavno pošto. — Službene pogodbe sta odvezana poštna odpravnica Matilda Janševa v Dovjem in poštni odpravnik Karel Ledenik pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. — Začasno so upokojeni: kontrolor V. razr. Frančišek Petek v Ptuj, poštarica V. razr. Anica Vidaličeva na glavni pošti v Ljubljani ter poštarica VI. razr. Marija Zupančeva v Kranju in Jožica Grilčeva na mariborski kolodvorski pošti. — Umrila sta: Vladimir Nečajev pri poštne in brzojavnem ravnanstvu v Ljubljani

ter poduradnik V. razr. I. Glastro pri mariborski glavni pošti.

— **Začasna zatvoritev pomožne pošte Sv. Vid nad Cerknico.** Dne 31. marca je bila pomožna pošta pri Sv. Vidu nad Cerknico začasno zatvorena. Pri Sv. Vidu dostavlja selški pismošoj; vasi: Čohovo, Zala, Osedek, Lešnjake, Tavčlje, Rudolfovo, Jeršiče, Ravne in Zahrib pa so pridružene okolišni pomožni pošti v Bečajah v področju poštne urada v Begunjah pri Cerknici.

— **Poštnina za sodna pisma čes 20 gramov teže.** Poštnina (oziroma portovna pristojbina) v znesku 1 dinarja velja za vsa sodna in druga uradna pisma do teže 20 gramov. Za vsakih nadaljnjih 20 gramov ali pa del te teže se zviša pristojbina za 50 par.

— **Ovitki (kuverte) za denarna pisma.** Cena kuverta za vrednostna pisma se bo s 1. majem zvišala ter bo stala kuverta 75 par.

— **Poštni paketi, ki so naslovljeni v Nemčijo ne smejo presegati teže 20 kilogramov.**

— **Darovi Slov. Straži.** Darovali so: Gospodarka zveza 1000 Din; g. župnik Janko Petrič 100 Din; g. Franc Krištof, trgovec 100 Din. Darove sprejemajo podružnice Slov. Straže in pa osrednja pisarna Slov. Straže v Ljudskem domu, ki pošilja tudi polnočnice.

— **Nova osrednja organizacija hrvatskih gostilničarjev.** V Zagrebu se vrši gostilničarski kongres. Sklenili so, da se ustanovi nova strokovna organizacija pod naslovom »Zveza zadrug gostilničarjev, hotelirjev, kavarnarjev in krčmarjev za Hrvatsko, Slavonijo in Medjimurje« s sedežem v Zagrebu.

— **Tatvine in vlomi.** Iz rudniške kovačnice v Toplicah pri Zagorju je bil ukraden 7 m dolg in 9 cm širok rdečkast gonilni jermen, vreden 2020 K. — Posedniku Francu Petelinu v Prevojah pri Premerju se je neznan tat vtihotopil v stanovanje in odnesel zlatnine in denarja v vrednosti 22.800 K. — Neznan tatovi so odpejali izpod kolesca posestniku Antonu Homanu v Škofji Loki nepobarvan, 10.000 K vreden lojtraki voz z voznico za enega konja. — Iz kašče posestnice Terezije Berkepec na Vrhu pri Dolžu so tatinski cigani odnesli svinjine v vrednosti 4510 K. — Vlomilci so odnesli Lovrenču Kešarju na Lazah obleke v vrednosti 4000 K.

— **Iznana iz Slovenije** je za 5 let, 1. 1904 v Zagrebu rojena Irma Lam.

— **Is saporja v Novi Gradski** je pobegnil Čehoslovak 21 letni tat Benjamin Veržik.

— **Čevlje kupujte od domačih tovarov** tvrdke Peter Kozina z znakom Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg štev. 20, ter Aleksandrova cesta štev. 1. 3322

Primorske novice.

— **p Črna srajca med slovenskimi župniki?** Gosp. župnik Franc Hočevar v Dornberku priobčuje v »Edinosti« izjavo, iz katere je razvidno, da ni fašist in da je bil od fašistov, ki so poslali ponj avtomobil, prisiljen iti v Videm na fašistovsko pokrajinsko zborovanje.

— **p Rasodba v procesu proti tolovajski tolpi Braico.** Dne 25. t. m. se je v Trstu končala dolgotrajna porotna razprava proti roparski družbi, ki je poleg mnogih manjših zločinov izvršila roparski napad na tramvajsko blaginjo in na Bolaffijevo banko v Trstu, o čemer so roparji ustrelili Bolaffija in enega redarja. Poglavar družbe Braico je v preiskovalnem zaporu izvršil samoumori; izmed njegovih pomagačev so bili obojeni: Marijan Ruten na 28 let jebe, Mihael Bradaschia na 16 let zapora, Josip Gherdol na 13 let. Dominik Grottan na 11 let in Ivan Palin na 10 let zapora. Ostali soobtoženci so bili oproščeni.

— **p Strašna smrt tihotapke s kokainom.** Dne 26. aprila zjutraj sta dva italijanska finančna stražnika v brzovlaku, ki je vozil z Dunaja, zasačila neko 22-letno Antonijo Bezek, ki je imela pri sebi večjo množico kokaina, ki ga je bila kupila na Dunaju, da bi ga v Trstu prodajala. Stražnika sta dekleta zadržala, da bi jo v Trstu izročila oblastem. Dekleta je stvar očitno strašno potrla. Ko je vlak privedel do Barkovljevi, se je dekleta sklonilo skozi okno, kakor bi hotelo pogledati ven, pri tem je pa odprla vozna vrata in se bliskovito vrgla iz vlaka. Toda vrata so se takoj zopet zaprla, ona pa je z obleko obvisela med njimi — z glavo navzdol! Vlak jo je vlekel mnogo metrov daleč in ko so ga ustavili, je bila glava nesrečnice popolnoma zdrobljena.

— **p Nesrečna ljubezen.** Te dni smo poročali, da je v Zagrebu neki oženjen redar streljal na dekleta, ki se je branila njegove ljubezni, nato pa ustrelil samega sebe. 26. t. m. se je pa podoben dogodek pripetil v Trstu. 18 letni bančni uradnik Ottore Belgrado je streljal na 16 letno prodajalko Euriho Blason, ker mu je zavračala njegovo ljubezen, nato pa streljal še nase. Oba so težko ranjena prenesla v bolnišnico. Zares — nesrečna ljubezen!

Štajerske novice.

— **Š Smrtina kosa.** V Mariboru sta umrla 56 letni trgovec Vincenc Kuchar in 44 letni mesar in posestnik Franc Detti. — V Konjicah je dne 26. t. m. umrla oskrbnica pri g. arhidijaku Marija Rak, dolgoletna predsednica konjiške Dekliške zveze. Najpohižajo v miru!

— **Š Tatvine in vlomi.** Posedniku Janezu Hraškoju v Zadržah so odnesli tatovi srebrnine v vrednosti 8000 K. — Konstantinu Bergleru v Teru, obč. Ljubno, je bila ukradena obleka vredna 8600 K. — Na kolodvoru v Grobelnem je bilo vlomljeno v železniški voz. Vlomilci so odnesli raznega blaga v vrednosti 12.850 K.

— **Š Prijeti goljuf.** Policijski komisariat v Mariboru je zasledoval Rusa Aleksijeva Aleksandra s Krima, ker je ogoljufal krojača Jaka Blaše pri Sv. Barbari, ker mu ni plačal 6230 K vredno obleko in pobegnil v Split, kjer ga je policija aretirala in izročila pravici.

Gospodarstvo.

— **g Zlatni trg.** Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 247.50 Din, ječmen 315 Din, oves 287.50—290 Din, koruza 260 do 262.50 Din, pšenična moka št. 00 700 Din, št. 0 675 Din, št. 2 650 Din, št. 5 585 Din, št. 6 520 Din, št. 7 455 Din. Mektin 231.50 Din.

— **g Cene kolonijalnemu blagu v Zagrebu** so bile zadnje dni sledeče: kava: Rio 6, 41.50 Din, Rio 5, 42.50 Din, Rio 3, 44 Din, Santos 52 Din; sladkor: kocke 25.50 Din, kristal 23.25 Din; riž: Karolina 13 Din, italijanska glase 12.50 Din, Saigon 10 Din, Bruck 9 Din, Soje olje 80 Din, čokolada 55 Din, petrolej v zabojih 275 Din, v lesenih sodčkih 7.90 Din in v železnih sodčkih 16.80 Din.

— **g Znižanje izvozne carine.** Izvozna carina na ovčje in kozje kože se zniža od 800 na 400 Din pri 100 kg. — Istotako se zniža izvozna carina na otrobe od 25 na 15 dinarjev za 100 kg.

— **g Borza v Moskvi.** Na moskovski borzi so notirale tuje devize dne 11. aprila sledeče: en funt šterling 934 milijonov sov. rubljev, 1 dolar 74 milijonov, 1 švedska krona 16 in pol milijonov, 1 francoski frank 4 milijone.

— **g Mesni trg na Dunaju.** Na dunajskem trgu so se plačevali voli po 12 do 19 tisoč n. a. kron za kilogram žive teže, slabše blago po 6—9 tisoč n. a. kron. Debele svinje po 22—26 tisoč, suhe 23—26 tisoč n. a. kron za kilogram žive teže.

BORZA.

Zagreb, 27. aprila. Sklep. Devize: Pešta 1.76—1.82, Berlin 0.3275—0.3375, Italija 4.80—4.82, London 450—452.50, New York 96.75—97.50, Pariz 6.575—6.60, Praga 2.90—2.91, Dunaj 0.13675—0.13775, Curih 17.675—17.75, Brüssel 5.60. — Valute Lira 4.75—4.77, dolar 95—95.75, čsl. K 2.83—2.85, n. a. K 0.1365—0.1372.

Curih, 27. aprila. Sklep. Devize: Pešta 0.105, Berlin 0.0185, Italija 27.10, London 25.50, New York 551.50, Pariz 35.20, Praga 16.35, Dunaj 0.0077, Sofija 4.10, Belgrad 5.60, Varšava 0.0120, Holandska 215. — Valute: n. a. K 0.00775.

Dunaj, 27. aprila. Devize: Pešta 12.95, Berlin 2.37, Italija 3486, London 328700, New York 71025, Pariz 4784, Praga 2117, Sofija 519.50, Belgrad 734, Varšava 149.

Ljubljanske novice.

— **lj Dr. R. W. Seton Watson,** profesor londonske univerze, znani publicist in zagovornik naših pravic pred svetom je v četrtek na potu iz Zagreba obiskal tudi Ljubljano. Čez dan si je ogledal mesto in njega znamenitosti, popoldan pa se je vključil v ozki krog Jugoslovanskega društva za proučevanje angleškega jezika. Ker je prvotno napovedal, da pride že v sredo, so že takrat številni člani napolnili v prazničnem pričakovanju društvene prostore. Seveda je bilo zaman, kar pa zbranih ni odvrnilo, da ne bi drugi dan prišli prav vsi pozdravit odličnega prijatelja našega naroda. Med gosti so bili navzoči generalni konzul dr. Beneš, g. dr. Skaberne, g. dr. Gregorin, da ne omenjam drugih, tudi akademska mladina je bila častno zastopana. V imenu društva sta ga pozdravila g. dr. Skaberne in ga. Copeland (njej se imamo tudi zahvaliti za vrlo uspešno čajanko, ter tudi vsemi nekaterih naših dam). Razpletel se je prisrčen in živahen razgovor, v katerem je dr. Watson, mlad simpatičen mož, vsakogar očaral s svojo osebnostjo. Priprosto se je menil z vsemi, ter se je posebno dolgo mudil pri mladini. Le eno napako je imela ta prireditelj, namreč, da je čas tako hitro potekel. Vsakomur je bilo žal, ko se je naš imenitni gost poslovil, in oni ki mu je dejal, da naj bi ostal še dalje časa med nami, je pač govoril vsem po sreči. Obljubil je, da pride prihodnje leto zopet, in da ostane takrat dalje časa med Slovenci. Veseli smo istega časa. Včeraj se je odpravil preko Dunaja na Čehoslovaško, kjer se bo nekaj časa pomudil med svojimi znanci.

— **lj Simultanska šahovska igra.** V nedeljo, 29. t. m. ob 10. uri dopoldne bo igral predsednik ljubljanskega šahovskega kluba simultanska šahovska igra s šahovskim klubom »Mladinske« na Kodeljevem z vsemi šahisti, ki se žele te produkcije udeležiti. Igralci, ki imajo svoje šahovnice, se prosijo, da jih prinesejo s seboj. Pred igro je kratko predavanje o šahovski simultani. Prijatelji šaha in kibici dobrodošli!

— **g Ljudska visoka šola v Ljubljani.** V nedeljo, 29. t. m. ob 9. zjutraj predava v zborniški dvorani na univerzi g. Pertot o temi: Kulturni razvoj — dviganje in padanje narodov. Vstop vsakomur prost.

— **lj Občni zbor »Kluba Primerke«** se vrši v torek dne 8. maja v kavarni »Zemlja« (damska soba, I. nadstropje) ob 4. uri popoldne v slučaju nesklepnosti pol ure pozneje ob vsaki udeležbi. Spored je običajen. K obilni udeležbi vabi vse članice. Odbor.

— **lj Bančni zavodi v torek dne 1. maja** ne poslujejo. — Društvo bančnih zavodov v Sloveniji.

— **lj Beg iz saporja.** Zidar Matevž Pečenik, rojen 1900 v Horjulu, je pobegnil iz tukašnje jetnišnice. Prežgal je železno omrežje na oknu svoje celice, odšel na dvorišče, pristavil lestvo in ušel čez zid. Pečenik je pobegnil v civilni obleki.

— **lj Nesreči.** Akademiku Božu Popoviču je 25. t. m. v laboratoriju brizgnila kislina v oči. Poškodovan je bil težko. — V tolovajnici državnega učiteljskega si je zlomil levo roko dijak I. letnika Ferdo Majnik.

— **lj Policijska kronika.** Dne 25. aprila sta se na Sredini št. 11 aprila služkinji Marjeta K. in Mleka R. Prerekanje se je razvilo v pravcati orjunaški pretep. Marjeta je morala iti v bolnico ležiti si v hudi bitki dobljene rane. — Posednici Mariji Sitar v Šiški je bil z njive ukraden 500 kron vreden voz. — Poskusite in prepričali se bode, da so Pekatete najboljše, in ker se zelo nakuhajo, tudi najcenejše testenine.

Raznoferosti.

— **r Razvoj ruskih mest.** Ravno so objavljeni približni podatki ljudskega štetja v mestih cele Rusije. Moskva šteje 1.542.874 ljudi, Petrograd 1.067.328. Tekom dveh in pol let je prebivalstvo Moskve naraslo za 56.5, prebivalstvo Petrograda za 44.5 odstotkov. Veliko manj je naraslo mestno prebivalstvo po deželi. Samo Kijev šteje 403.730 prebivalcev mesto prejšnjih 366.396, in je izjemoma tudi naraslo od 89.592 do 108.156 prebivalstvo gladijočega Caricina ob Volgi. Drugače so narasla mesta severno Rusije (do Iveri in Nižnega Novgoroda) samo za 10—20 odstotkov in mesta južne poljedelske Rusije še manj. V manjših mestih narasla sploh prebivalstvo bolj hitro nego v večjih. Zmanjšalo se je prebivalstvo velikih mest, kjer ne delujejo prejšnje vojne tovarne, na primer Tule za 4 odstotke. Tambovo za 14 odstotkov. Zelo se je zmanjšalo prebivalstvo obmorskih pristanišč in trdnjav: Kronstadta in Schlisselburga ob Baltičem morju ter vesled lakote prebivalstvo črnomorskih mest: Nikolajeva za 27 odstotkov, Taganroga za 14, Novorosijska za 3. Največ je izgubila Odesa, katere šteje sedaj le 315.600 ljudi mesto 427.851 (26.2 odstotkov), kar je povzročila lakota 1. 1921 in popolno počivanje izvoza.

— **r Profesor čevljar.** Da bi si opomogel v svoji bedi, je odprl neki mažarski gimnazijski profesor čevljarstvo delavnico za zgornje dele. Godilo se mu je dobro, imel pa je družabnika, ki bi bil rad imel zavol sam zase in zato je profesorja naznanil. Zadeva je prišla pred kraljevo kurijo v Budimpešti, ki je razsodila, da gimn. profesor ni opravičen izvrševati čevljarstvo obrt. — »Magyarország« je k temu dogodku pripomnil neki drugi srednješkolski profesor, da ima gospi pastir dandanes v mažarski vasi na mesec 12.000 ogrskih kron in da bi bil on srečen, ko bi tako mesto dobil.

— **r Sladkorna bolezen ozdravljiva.** Kakor poročajo iz Londona, so iznašli nov lek zoper sladkorno bolezen. To zdravilo, ki se imenuje »insuline«, je doslej najuspešnejše in strokovnjaki imenujejo to iznajdbo eno imed največjih znanstvenih uspehov našega veka. Izdelovanje insulina, ki je napravljeno iz govejega, ovčjega ali prešičevega pancreasa (pancreas je znanstven naziv slinine žleze med želodcem in vranico), je povzročevalo doslej velike težave. Britanski »Svet za zdravniške poskuse« pa naznanja, da so sedaj vse težkoče izdelovanja insulina za široko potrebo premagane. Več velikih tvrdk se je že zgodilo s »Svetom« glede dobave insulina, za katerega je bila že določena maksimalna cena. Danes rabijo insulin z uspehom v vseh velikih londonskih bolnicah.

Narodno gledališče.

OPERA.

Sobota, 28. aprila ob štirih popoldne. Mladinska operna predstava za naše malčke: JANKO IN METKA. — Izven.

DRAMA.

Sobota, 28. aprila: HASANAGINICA. Gostovanje g. Markoviča. — Izven.

Nedelja, 29. aprila: REVIZOR. Gostovanje g. Markoviča. — Izven.

Ponedeljek, 30. aprila: ČRESNJEV VRT. — Red C.

Operna predstava za naše malčke bo v soboto, dne 28. t. m. ob štirih popoldne. Vpizori se Humberdinčova mladinska opera s krasno glasbo in pravilno vsebino »Janko in Metka«. Cene so znižane.

Delavska predstava po znižanih cenah bo v ponedeljek, dne 30. t. m. v dramskem gledališču. Vpizori se Medvedova tragedija »Za pravdo in srce«. Začetek ob 8 uri.

Gostovanje g. Mihajla Markoviča. Danes 28. in jutri 29. t. m. gostuje v naši dramati spot ljubljanskemu občinstvu priljubljeni gost gospod Mihajlo Marković. Danes, v soboto, igra Hasanaginica, v nedeljo, načelnika v »Revizorju«. Vstopnice so na prodaj pri dnevni blaginji in opernem gledališču in pol ure pred predstavo pri večerni blaginji in dramskem gledališču. Telefonično naročene vstopnice naj dvigne občinstvo vsaj do petih popoldne pri dnevni blaginji, da ne bo pri večerni blaginji neopozumljen.

Cerkveni vestnik.

— **e Šmarnice** se bodo obhajale v mesecu majniku v mestu župni cerkvi sv. Jakoba vsak večer ob 7. uri. Šmarnične govore bo imel g. profesor dr. Jos. Jerše.

— **e III. Marijina kongregacija pri urušitvah** naznanja svojim članicam, da je umrla Marija Sladič. Pogreb bo v soboto ob dveh popoldne iz deželne bolnice. Sv. maša za umrlo bo v ponedeljek, 30. t. m. ob pol 8. uri pri Uršulinkah.

— **e Is najnovejšega »Statusa«** goriške nadškofije povzemljemo, da šteje škofija 264.914 katoličanov. Vseh duhovnikov je 289; od teh jih živi zunaj škofije 18, upokojenih je 26. V dušnem pastirstvu deluje 189 domačih duhovnikov, 23 opravlja druge službe, 11 jih deluje v drugih škofijah. Redovnih duhovnikov je 37, med njimi 3 frančiškani v Go-

riči (na Kostanjevici), 2 frančiškani na Sveti gori, 4 kapucini v Gorici, 4 pa v sv. Križu, 4 lazaristi na miranskem Gradu, ki pa ni »grade, ampak razvalina in obhajajo službo božjo v leseni kapelici. Umrla je leta 1922 9 duhovnikov. — Bogoslovcev imajo za goriško nadškofijo 9+1+4+6=30; za tržaško-kopersko škofijo 4+1+1+3=9; za poroško-puljsko škofijo 0+1+0+3=4; za nadškofijo nadškofijo 1+0+0+1=2; vseh torej 35. — Male sementišče »Androanum« (Via Dreossi, 18) je zaradi neugodnih razmer začasno zaprto. Nekaj gojencev vzdržujejo v škofijskih sementiščih v Padovi in v Vidmu. — Verstvo po raznih šolah se poučuje še v prejšnjem obsegu. Duhovnijskih cerkva je krog 40 porušenih in se služba božja obhaja v premnogih krajih v barakah ali lesenih kapelicah. — V Gorici sta farni cerkvi sv. Vida in sv. Roka porušeni. Največ porušenih duhovnijskih cerkva je v dekanijah Devin, Kanal, Ločnik, St. Peter in Solkan. — Nezasedena sta 2 kanonikata, 3 župnije, 5 kuracij, 20 vikarijatov, 47 kaplanij in 10 beneficijev. — »Status« navaja tudi 47 duhovnikov ljubljanske in 5 krške škofije, ki služujejo na 38, oziroma 5 duhovnih, pa so zdaj začasno podrejeni goriškemu nadškofu ker so dotični kraji pod Italijo. — »Status« je izvrstno urejen in lepo opremljen — vzbuja pa žalost. — r.

Turistika in sport.

— **SK. Wacker, München, prvak Južne Nemčije** in Bavarske igra v nedeljo 29. t. m. proti Iliriji v Ljubljani. — SK Iliriji se je posrečilo pridobiti monakovski Wacker, eno najznamenitejših kontinentalnih moštvo, za gostovanje v Ljubljani na dan 29. t. m. Wacker je prvak Južne Nemčije za 1922 ter večkratni prvak Bavarske in Münchena. V odločilni tekmi za prvenstvo J. N. je porazil znamenito SV. Fürth s 3:2 in 1:0. Izvrstne rezultate je doseglo moštvo med drugim v Španiji, kjer je igralo z FC. Europe v Barceloni 8:2 in 1:2 (zgubilo z 2 enajstmetrovkama) z Valencijo 8:1 in 10:2, z AC. Madrid 4:1. Wacker je izrazito kombinacijsko moštvo, za trenerja je imelo skoro tri leta glasovitega Madžara Schaffera. Osebito se odlikuje leva stran forwarda Neubauer-Altwater. Proti Iliriji nastopi kompletni I. moštvo, v katerem se nahaja 6 reprezentiranih igralcev (vratar Bernstein, krilca Rehle in Eschenloher, in napadalca Neubauer in Altwater), vsi igralci pa so že večkrat igrali reprezentativno za Bavarsko in za München. Wacker predstavlja v tej sestavi najbrže najtežjega protivnika, kar jih je imela Ilirija od svoje ustanovitve. — Predprodaja vstopnic se vrši zopet v trgovini J. Gorec, Palača Ljubljanske kreditne banke.

— **Tekma Ilirija:Wacker, München se prične ob 16. uri.** Predprodaja vstopnic je prevzela zopet tvrdka J. Gorec, Dunajska cesta. Znižane članske in dijaške karte se izdajajo edinele v predprodaji enako tudi proste vstopnice za akt. igralce nogometa. Vstop na igrišče brez vstopnice je zavržen.

— **Prvenstvene nogometne tekme.** — Tekma med Slovanom in Ljublj. akad. SK., ki se vrši danes ob 17. uri na prostoru Ilirije, je ena najvažnejših prvenstvenih tekem II. razreda. Obe moštvi sta dokazali v poslednjih tekmah lep napredek, obe imata dober material in razpolagata z marsikaterim izvrstnim igralcem. Akademiki goje najmojše, kombinacijsko igro, Slovan ima večjo prodorno moč in fizično silnejše moštvo. — Kot prva prvenstvena tekma v I. razredu Ljubljane se vrši jutri ob 10. uri dopoldne tekma med Ilirijo in Hermesom, ob 14. uri pa igra prva tekma rezervnih klubov. Hermes, kateremu sta odšla v poslednjem času zopet dva dobra igralca k vojakom, bo imel za nasprotnika II. garnituro Ilirije (prva nastopi popoldne proti monakovskemu Wackeru), ki je še vedno dovolj močna, da izbojuje zmago in s tem 2 točki za Ilirijo. Situacija ob začetku druge polovice prvenstvene sezone 1922-23 v I. raz. Ljubljane je sledeča: Ilirija 4 točke (2 dobljeni tekmi), Hermes 1 točko (1 neodl. in 1 izgubljena tekma), Primorje 1 točko (1 neodločeno in 1 izgubljeno tekmo, toda kaznovano z izgubo 2 točk, ker je nastopilo z neverif. igralci).

Poizvedovanja.

Nekaj denarja je bilo najdenega v Kopitarjevi ulici. Dobi se pri Val. Črnicev v Kapitejski ulici 7.

BERSON
GUMENE PETE IN
GUMENE POTPLATE
ceneje in trajnje so kakor usnena!
Najbolje varstvo proti viagi i mrzli!

Sprejem takoj pekovskega pomočnika

z dežele, sposobnega v vseh pekovskih strokah. — Ponudbe osebno ali pismeno. VAL. SLAK, pekarna, DOL. LOGATEC.

Konje za salame

KUPUJEM in prodajam fine KONJSKE SALAME po nizkih cenah. — PUSNIK RUDOLF, konjski mesar, Rimska cesta št. 19, Ljubljana. 2523

SENO

12.000 kg od 4—8 K za kg odda FRAN POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36 in 67. 2541

Krasno posestvo

100 korakov od železniške postaje na progi Maribor—Dravograd, zelo pripravljen za trgovino z lesom, ker je okolica bogata na lesu. 15 oralov sveta, 6 in pol oralov gozda. Poslojje lepo in prostorno z elektr. razsvetljavo — je NAPRODAJ z vsemi pritliklinami. Naslov pri upravi »Slovenca« pod številko 2510.

Objava.

Vsi zavarovalci, ki posedujejo police življenjskih zavarovalnih družb:

Allianz, Atlas, I. allgemeine Beamtenverein, Gisela-Verein, Janus, Universale, Wiener städtische Versicherungsanstalt (vse na Dunaju), in Erste Militärdienst-Versicherungsanstalt v Budimpešti

se najljubše pozivajo, da predložijo v najkrajšem času svoje zavarovalne police v svrhu oznake na istih, da se jim bodo zavarovane glavice svoječasno v celoti izplačale v jugoslovanskih kronah.

Stranke iz LJUBLJANE in okolice naj se zgledajo osebno in prinesejo seboj zavarovalno listino in potrdila o vplačanih premijah za čas od 1. aprila 1919 naprej. Stranke iz oddaljenejših krajev, katere se ne bodo zgledale do konca meseca julija 1923, se pa bodo pozvale pisnim putem oziroma jih bodo obiskali naši potovalni organi na njih domu.

Istotako se naj zgledajo stranke, čijih zavarovalne police so vsled smrtnih slučajev ali poteka zavarovalne dobe v času od 1. novembra 1918 do današnjega dne v izplačilo zapadle, a od gori imenovanih družb še niso bile likvidirane, v svrhu likvidacije in izplačila zavarovanih vsot.

V interesu vseh prizadetih strank je, da se zglase v najkrajšem času pri podpisnem ravnateljstvu. — Uradne ure od 8. do 13. in od 15. do 17.

Zavarovalna družba na življenje 'FENIKS'

Ravnateljstvo za Slovenijo in Dalmacijo:

v LJUBLJANI, Cankarjevo nabrežje šte. 1.

Prodajam njivo

v Sp. Šiški v obsegu 1028 m², po ugodni ceni, zelo pripravna za zidanje 2 do 3 hiš. Naslov pove uprava lista pod št. 2528.

ČEBELARJI POZOR!

NAPRODAJ je 20 dobro razvitih ČEBELNIH DRUŽIN

v kranjskih, izvrstni plemenjaki. — Cena po dogovoru. — Vprašati je: HRIBAR J., Dunajska cesta 29, dvorišče (Bav. dvor.)

MALA

enonadstropna hiša

s petimi stanovanji v Ljubljani, je NAPRODAJ po zelo ugodni ceni. Pripravna je za vsakega obrtnika. Kupcu stanovanja takoj na razpolago. Več se poizve Hrenova ulica šte. 12, I. nadstropje.

KUPIM

AKUMULATOR

na ELEKTRIČNO LUČ, 220 Voltov. — Ponudbe pod »AKUMULATOR 2533« na upravo »Slovenca« 2533

LJUDSKA GOSPODAR. ZADRUGA v Zagorju ob Savi razpisuje

mesto prodajalke

katere mora biti popolnoma izveščana v trgovini z mešanim blagom. Službo je nastopiti s 15. JUNIJEM. — Ponudbe je nasloviti na »LJUDSKA GOSPODAR. ZADRUGA v Zagorju ob Savi. 2478

Iščem pleskarja

in sobnega slikarja

ki je neoženjen ter v teh strokah popolnoma izveščan, proti stalni mesečni DOBRO PLAČANI namestitvi.

Prednost imajo oni, ki razumejo tudi barvanje in lakiranje vozov. Opravljal bo zgoraj navedena opravila izključno le pri mojih stavbah in mojih podjetjih. Stanovanje in hrana v hiši. — Ponudbe na A. KAJFEŽ, KOČEVJE. 2516

Enodružinska hiša

v vrtom in vsemi pritliklavami je naprodaj po zmerni ceni. Vodovod v hiši. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2532.

Ovčji pes

JE NAPRODAJ. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 2535.

Stenografinja

izveščana v strojepisju, sprejme

dr. Urban Lemež

odvetnik v Slovenski Bistrici.

20-25 tisoč dinarjev

POSOLILA proti dobri garanciji IŠČEM za trgovino, ki bo s 1. majem tretja enaka vrste v Ljubljani. — Ponudbe pod »PRVI MAJ« na upravo lista. 2507

Ugodno je naprodaj lepo, dvojno

veliko železno okno

(3 m²) event. za verando, z vdelanimi separatnimi krili, vse v še jako dobrem stanju. — Ogleda se lahko Bleiweisova cesta 27, II. nadstropje.

šamot - opeko

za notranjo obzidavo apnenice, 700 komadov, ima naprodaj FRANC LIPAH v DOBRUNJI pri Ljubljani, p. Spodnja Hrušica. 2442

Neka VEČJA ŽAGA V BOSNI

s TOPHAM-jarmeniki bi sprejela nekaj samostojnih

gateristov in cirkularistov

proti dobri plači, kurjavi, razsvetlavi in stanovanju. Resni reflektantje naj pošljejo svoje ponudbe pod šifro »GATERIST-CIRKULARIST 2481« na upravo lista.

Modro GALICO

89 odstotno, ima glavno zastopstvo družbe »MARA« Val. Jurman, CELJE, Breg šte. 25. — Se priporoča in sprejema naročila!

V NAJEM vzamem v zelo promet. kraju

trgovski lokal

potrebim stanovanjem z ali brez inventarja, eventualno tudi GOSTILNO, najraje kje na Štajerskem. — Cenj. ponudbe na upravnishstvo »Slovenca« pod šifro: »TRGOVSKI LOKAL«.

Čebulček nam preostaja

er ga nudimo po znatno znižani ceni. — Trgovina s semeni SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica šte. 12. 2291

Trboveljski premog

in DRVA ima stalno v zalogi v vsaki množini DRUŽBA »ILIRIJA«, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

Iščem kurjača

za okroglo peč v opekarni

zanesljivega, dobro izveščanega, ki bi prevzel tudi odgovornost za dobro in enakomerno žgano blago. — Ponudbe s pričevali dosedanjega službovanja je nasloviti na: FR. KOTNIK, parna opekarna, VERD, pošta Vrhnika. 2409

VELIKA ZALOGA

klobukov in slamnikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stobu, pošta Domžale.

Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamniki v popravilo pri KOVACEVIČ

i TRSAN v LJUBLJANI, Prešernova ulica šte. 5.

Sprejemanje v sredo.

Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Lepo posestvo

ob glavni cesti v Celje TAKOJ PRODAJ z vso novo hišno opremo, kakor tudi z vsem bogatim inventarjem na Štajerskem. — Naslov: A. MEUZ, Slov. Bistrica.

BOMBAŽ

v vseh barvah došel ter se DOBI vsako količino pri tvrdki

Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg št. 12.

Delavca-strokovnjaka

za izdelovanje zamaškov iz plutovine (Korkstoppel) na stroje potrebuje TOVARNA »SUSEDGRAD« v Podsusedu pri Zagrebu. 2482

Iščem za poučevanje

ITALIJANŠČINE vpokojen. UČITELJA, (ženska ali moška moč); hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravnishstvu lista pod številko 2477.

Iščemo

treznega, delavnega, samskega

paradnega kočijaža

tudi za štirivprego. Plača: 50 Din dnevno, eno letno in eno zimsko obleko ter 1 par čevljev. — Potni stroški se povrnejo. Pismeno javiti: Uprava občinskega groblja, Split.

Pozor! Original dvokolesa

s torpedo in dobro pneumatiko po 1900 Din. Več najnovejših MOTORJEV, novih in rabljenih, in različnih OTROŠKIH VOZIKOV po ceni prodaja

»Tribuna« LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4. 2189

Jumperji, pletene jopice

vedno zadnja novost

A. SINKOVIC naslednik R. SOSS

Ljubljana, Mestni trg 19.

Trgovska hiša

v industrijskem kraju na Štajerskem, je radi boleznih za predvojno valutno ceno takoj NAPRODAJ. — Naslov se izve pri upravi »Slovenca« pod šte. 2295.

Dinamo - stroj

enakomernega toka, fabrikat GANZ, Budimpešta, 60 Volt, 100 Amp. z reostatom, dobro ohranjen, poceni NAPRODAJ. — Vprašanja pri TOVARNI ZA IMPREGNIRANJE LESA v Hočah pri Mariboru

PRODAJ več dobrih pletilnih strojev.

Naslov v upravi lista pod številko 2465.

Trgovino meš. blaga

ODDAM takoj v NAJEM radi družinskih razmer na prometnem kraju. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 2440.

Petrolejske VRČE

z ali brez zabojev in železne BARELE kupimo v vsaki množini. — HROVAT in KOMP., LJUBLJANA, Vegova ul. 6.

Čebulo

lomačo, zdravo, skrbno očiščeno, nudi poljubno množino, postavno kolodvor Ptuj po Din 3.— za kilogram Kmetijska zadruga v Ptuj. 2319

Vreče rablene

dobro ohranjene, kupim — JOS. BAHOVEC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg šte. 7.

Pristni tirolski lodni

za športne obleke, solidno in trpežno blago pri tvrdki

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg št. 10.

IŠČEM pridno in zanesljivo kuharico in sobarico

k mali družini. — Več povedo v Križevniški ulici št. 2, I. nadstropje. 2492

** OBLEKE ZA BIRMANCE **

v vseh velikostih in barvah

Pri pismenem naročilu zadostuje navedba starosti. Največja izbira pri tvrdki DRAGO SCHWAB, manufaktura, moda, konfekcija, Ljubljana. Dvorni trg 3.

TRGOVINO

z mešanim blagom, dobro vpeljano, v velikem trgu Cerknica pri Rakeku ODDAM V NAJEM. Zelo primerno tudi za grozista, ker leži neposredno ob glavni cesti s kolodvorom, lokal na križišču cest v bližnje vasi. Lep, velik lokal z velikim skladiščem. — Natančnejše podatke in dogovor pri lastnici trgovki IV. MARTIČIČ istotam. 2397

Gostilna in kavarna

v industr. mestu s krasnimi stavbenimi prostori, vrtom in sadonosnikom je radi družinskih razmer NAPRODAJ. — Cena 400.000 Din. — Pojasnila daje J. DETIČEK, Pesje, Velenje. 2476

OVES BANAŠKI, prvovrsten,

na vreče po K 14.— za kilogram razprodaja »Pomenka trgovska agentura« M. BIELIČ, Dunajska cesta št. 33 pri »BALKANU«.

POHIŠTVO!

Kdor si želi nabaviti trpežno pohištvo, kakor: SPALNICE, JEDILNICE, kuhinjsko in pisarniško opremo, iz trdega ali mehkega lesa, jo ima vedno v zalogi in prodaja po nizkih cenah strojno mizarstvo ANDREJ KREGAR, št. Vid nad Ljubljano (Slovenija). — Sprejemam naročila tudi po RISBAH! 1858

UGODNO PRODAJ

škripec (kran)

za tesarje ali zidarje. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 2493.

Velika zaloga

raznovrstnih OTROŠKIH VOZIKOV, LESENIH VOZIKOV na 4 kolesih, DVOKOLES najnovejšega tipa, malih najnovejših MOTORČKOV, ŠIVALNIH STROJEV in vsakovrstnih delov. Pnevmatika na debelo in drobno, poceni! — Sprejemajo se tudi vsa POPRAVILA. »Tribuna« otroških dvokoles ter delov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Pohištvo.

Spalnice, jedilnice, kuhinje, pisalnice, ne mize, najceneje pri:

ERMAN & ARHAR, mizarstvo, Šent Vid nad Ljubljano 4.

Lepo posestvo JE NAPRODAJ

v Šmartnem pod Šmarno goro, zraven farne cerkve: hiša, hlev (z opeko kriti), velik sadni vrt, 2 veliki nji, 2 gozda za takojšnje sekanje. — Pojasnila daje: Ivan Ovčak št. 15, p. št. Vid nad Ljublj. 2307

Arhitekt in mestni stavbenik

Viljem TREO

Ljubljana, Gosposvelska cesta 10. Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1850.

se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je danes ob 8. uri zvečer po dolgi, trpljenjapolni boleznih premislila naša iskreno ljubljena mamica, žena in tetka, gospa

FANČI LUKEŽ roj. ZAFRAN

v starosti 28 let.

Pogreb nepozabne pokojnice bo 28. aprila ob 4. uri popoldne v Ambroževem trgu 1 na pokopališču k Sv. Križu. Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

V LJUBLJANI, dne 26. aprila 1923.

RUDOLF LUKEŽ, pošt. rač. of., mož. — VLASTICA, hčerka. — FRANČIŠKA ZAFRAN, mati. — TEREZIJA, sestra. — VSI OSTALI SORODNIKI

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Jamski les

SMREKOV ali JELKOV, od 10 cm debeline na tankem koncu in od 3 m dolžine naprej, KUPI VSAKO MNOŽINO franko kranjskih postaj na vagonu naloženo:

Šentjanški premogovnik, Krmelj na Dolenjskem.

Isolacijske plošče,
Isolacijsko zmes,
Ceresit in Walproof,
Portland-cement,
Živo apno,
Opeko zidno in strešno,
Alabaster-gips,

Ruberoid, hamburški,
Strešno lepenko,
Lesni cement (smolo),
Strešni lak,
Katran in karbolini,
Asfalt naravni in umetni,
Bitumen (asfaltni kit)

in druge stavbene potrebščine nudi

Ljubljanska komercialna družba

Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Prevzema asfaltiranje in izvrševanje ksilolitnega tlaka!

1. pol zrcalno steklo, 4, 5, 6 mm debelo.

2. teške steklene plošče, znamke „Vitrea“

nadalje porcelansko, prežano in drugo steklo
svetilke in kameno posodo prodaja

najceneje

WEISS I DRUG d. d., Zagreb

Paromfinska cesta

Telefon br. 24 — 47

Alojzij Lenček,

staveben in posredniški klerar,

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29

SE PRIPOROČA ZA VSA V TO STROKO SPADAJOČA DELA.
Cene zmerne. 2117 Delo solidno.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. i. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

poleti 1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi
cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se 6% brez odbitka rentnega in
obrestujejo po invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 5 1/2 %

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po 6 1/2 %

Večji zneski se obrestujejo po dogovoru.

Naznanilo.

Vljudno naznanim, da do preselitve v novi lokal v Selenburg,
ul. 1, sprejemam vsa naročila za čevlje po meri in popravila
vsake vrste, ako ravno čevlji niso kupljeni ali izdelani pri meni,
v provizoričnih prostorih na Poljanskem nasipu 40, II. nadstr.
(stara cukrarna), kjer se nahajam s delavnico in zalogo čevljev.

Franc Szantner

specialist za orto-
pedična in anatomična
obuvala in
trgovca s čevlji
Ljubljana

Šmarješke toplice

izborna zdravilišče proti revmatizmu, protinu,
živčnim boleznim. 12 km od Novega mesta.

30°5° C. — Tik kopališča krasen gozd. — Popolnoma
preurejeno. — Moderne sobe. — Izvrstna kuhinja. —
Najboljša kranjska in štajerska vina. — Vsak tork
popoldan zdravnik na razpolago. — Voz k pol enaj-
stemu vlakcu. — Cene izvanredno nizke.

Za mnogobrojni obisk
se priporoča Ana Zičkar,

hotelirka in upraviteljica toplic v Šmarjeti
pri Novem mestu (poprej v Mariboru).

Penzija »Grintovec«

grad PREDDVOR, p. TUPALICE
pri KRANJU.

Na vmožju velikih alpskih Grintovca in
Storžiča, krasna solčna lega. Ozračje
zdravniško dokazano lekovito. — Veliki
prostor, gledališče. Izvrstna oskrba. —
Eldorado v vsakem oziru. — Cena
80 Din za hrano, sobo in
postrežbo. V depandanci ZARJA (grad
Češnjice, p. Moravče) samo 70 Din. —
Priglasitev 8 dni prej na odvetnika dr.
A. Wurzbach, grad Češnjice, p. Moravče

KUŠ

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svoje zaloge
dežnikov in solčnikov
in sprehajalnih palic.
Popravila tabac in solčnikov

Električno

LUČ, POGON, GOROTO,
TELEFON, SIGNAL,

Vam napravi solidno
in ceno domače

Visoka
napetost.

Elektrotehniška podjetja

Jože Markeš

Jesenice 54. GORJANSKA.

Popravila
napetosti

Vili, podgane, stence, ščurki

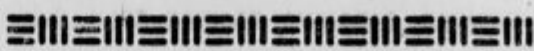
vsa gelazna mora poginuti, ako porabljate
moja najbolje prečiščena in splošno hvaljena
sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim
K 25 za podgane K 25; za ščurke K 25; za ste-
nice K 25; anidovalec moljev K 10 in 20; proti
mrčesom K 10 in 20; maslo proti ušem pri
ljudih K 10; in živali K 10; za uši v obleki
in perilu K 10 in 20; proti mrčesu na sadju
in zelenjavi proti mravljam 10 in 20 K. Pošlji
po povzetju Zveze za eksport
M. Jancar, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.
Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Manufakturna trgovina

Josip Stopar

Ljubljana, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga:
predpasnikov,
hlače, hlače,
modrotiska,
sclirja,
klota,
razne podloge,
štofov,
l. dr.

NA DROBNO!

Radi preureditve trgovine in pomanjkanja prostorov se bodo prodajali VRVARSKI IZDELKI, kakor VRVI vseh debelosti, štriki za perilo, štrange, uzde, špaga, gurtke, drete, mreže za seno, ognjegazne cevi, bombažne mreže za otroške postelje, tržne torbe, kakor tudi pravi tržaški bičevniki, biči, konjske krtače, žima, morska trava itd. po znatno nižani ceni.

Se priporoča

IVAN N. ADAMIČ, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31.

Telefon šte. 441.

2260

Telefon šte. 441.

Posestniki novih stavb

se vljudno opozarjajo na našo veliko izbiro nižje navedenih predmetov, kateri pridejo pri urejanju novih stanovanj v poštah in sicer: Velika izbira preprog, vseh vrst iz volne, jute, kokosovega vlakna in linoleja, umetniško izdelanih zastorov na kose in metre, Moketi in gobelini za prevleko otoman in divanov. Platno za rolete in verande. Različno posteljno perilo, kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, pernice, flanelaste in volnene odeje, šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile.

Cene primerne.

Postrežba solidna!

A. & E. Skaberne, Ljubljana

Mestni trg 10.

Jadranska banka d. d. Beograd

Dionička glavnica: Din 60 milijonov. Rezerva: 32.515.000.-

Podružnice:

Bled,
Cavtat,
Celje,
Dubrovnik,
Ercegnovi,
Jelsa,

Jesenice,
Korčula,
Kotor,
Kranj,
Ljubljana,
Maribor,

Metković,
Prevalje,
Sarajevo,
Split,
Sibenik,
Zagreb.

Amerikanski odio

Naslov za brzojavke: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Corland Street 82,
New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Reke
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Selenburgova ulica šte. 1

(prej SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

(Kapital in rezerve Din 17.500.000.—)

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojavke: Trgovska.

Ekspoziture:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (me-
njalnica v Kolo-
dvorski ulici)

Telefoni: 139, 146, 453.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 10

(v lastni palači vis à vis hotela „Union“).

Telefon št. 57.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.

Interesna skupnost s: Sveopće Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.

PRAZNO SOBO

ZA PISARNO s posebnim vhodom v sredi mesta IŠČEMO ZA TAKOJ ali pozneje. — Poslovanje s strankami minimalno. — Cenj. ponudbe se prosi na upravištvo „Slovenca“ pod šifro: „MIRNA STRANKA 2495“.

2495

BREMEN AMERIKA

redna vožnja v SEVERNO in JUŽNO AMERIKO z novimi velikimi parniki. Posebno so priporočljive III kajute, s svojo izvršno prehrano, snago in veliko udobnostjo. Hitra in varna vožnja.

Glavno zastopstvo
Severo-nemškega Lloydja za Slovenijo

Ed. Tavčar

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13. (za sodniho).

Prodaj hišo

z malim vrtom, 5 minut od postaje, v PRESKI št. 31 pri Medvodah, Gor., blizu farne cerkve in šole.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 24.

Cenj. občinstvu priporočam svetovno znane šivalne stroje

GRITZNER

v vseh opremljenih za rodbinsko in obrtno rabo ter vse posamezne dele, olje, igle za vse sisteme, Edino le pri

JOSIP PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vezenju brezplačen. Isto tam galanterija, srajce, kravate, potrebščine za stivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, gumbi, žlice, noži. Na veliko in malo. Večletna garancija. Cene najnižje.

Ugodna prilika

za nakup slamenikov. Kinčane fine slamenike od 140 Din naprej nud!

MODNI Stuchly-Maške

SALON

Ljubljana, Židovska ul. 3. - Popravila se sprejemajo tudi za gospode. - ŽALNI KLOBUKI vedno v zalogi.

T
U
N
G
S
R
A
M

TUNGSRAM

Delniška glavnica in rezerve Din 36,000.000.—.

Ustanovljena 1900.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

naznanja, da se preseli iz dosedanjih poslovnih prostorov, Stritarjeva ulica št. 2, v poslovne prostore v

novodograjeni lastni bančni palači

na Dunajski cesti št. 1

v katerih prične 2. maja 1923 poslovati.

Naslov za brzojavke: Banka, Ljubljana. — Telefon št. 261, 413, 502; devizni odd. št. 503 in 504.

Podružnice:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.